

PROTIKORUPČNÁ STRATÉGIA

vybraných politík
Správy štátnych
hmotných rezerv SR

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

OBSAH

OBSAH	1
ÚVOD	2
ZHRNUTIE ZISTENÍ	3
PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM.....	5
PRIJÍMANIE ZAMESTNANCOV	13
VEREJNÉ OBSTARÁVANIE	22
POLITIKA PRENÁJMU A PREDAJA HNUTEĽNÉHO A NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU	27
ETICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	31

© Transparency International Slovensko

September 2021

Na príprave správy sa podieľali: Gabriel Šípoš, Michal Piško, Ľuboš Kostelanský, Ján Ivančík

ÚVOD

Spolupráca medzi Transparency International Slovensko (TIS) a Správou štátnych hmotných rezerv (ďalej SŠHR) sa formálne začala podpisom [zmluvy o spolupráci](#), ktorá bola v Centrálnom registri zmlúv zverejnená 1. marca 2021. V nej sme sa zaviazali vypracovať analýzu protikorupčného prostredia vo vybraných oblastiach s popisom rizikových miest a odporúčaniami pre nastavenie procesov. Tento zámer nadväzoval aj na verejne deklarovанú snahu nového predsedu SŠHR Jána Rudolfa o väčšiu otvorenosť štátnej organizácie.

Podobné stratégie v rôznom rozsahu sme doteraz realizovali najmä v prostredí miest, samosprávnych krajov, ale napríklad aj v štátnej akciovej spoločnosti Slovenská pošta. Rozsah aktuálnej analýzy SŠHR bol stanovený piatimi oblasťami, ktorých slabiny a riziká, ako aj súvisiace odporúčania predkladáme v tomto dokumente.

Predmetom skúmania analýzy bolo týchto 5 oblastí:

1. Prístup k informáciám.
2. Prijímanie zamestnancov
3. Verejné obstarávanie
4. Politika predaja a prenájmu majetku
5. Etická infraštruktúra

Hodnotenie oblastí sa uskutočnilo v druhom a treťom štvrtroku 2021. Opisuje procesy nastavené tak ešte bývalým vedením organizácie, ako aj kroky a opatrenia uskutočnené už pod novým predsedom. Vo viacerých hodnotených oblastiach dochádzalo k príprave i implementácií zmien aj počas spracovávania tejto správy, preto ich nebolo možné zatiaľ podrobnejšie posúdiť. Ďalším faktorom, ktorý ovplyvnil analýzu, bola druhá vlna pandémie koronavírusu COVID-19, v dôsledku ktorej čelila organizácia veľkému tlaku.

Vstupné informácie pre hodnotenie získali experti TIS na základe analýzy verejne dostupných materiálov v kombinácii s podrobnými hodnotiacimi dotazníkmi, ktorých vyplnenie zabezpečili poverení pracovníci organizácie. Hodnotiteľom boli predložené následne aj viaceré vnútroorganizačné smernice a ďalšie interné dokumenty. V nadväznosti na to sa uskutočnili konzultácie s predstaviteľmi organizácie. Celá správa bola po zapracovaní pripomienok odovzdaná organizácii v septembri 2021.

ZHRNUTIE ZISTENÍ

Impulzom, ktorý viedol TIS k uskutočneniu analýzy v SŠHR, boli zlyhania jej bývalého vedenia. Tie vyvrcholili už v počiatkoch pandémie Covid-19 v prvej polovici roka 2020, keď organizácia na čele s predsedom Kajetánom Kičúrom uskutočnila viacero pochybných nákupov zdravotníckeho materiálu, ktoré sme v Transparency analyzovali a [verejne kritizovali](#). Predseda Kičura skončil v apríli 2020 vo vyšetrovacej väzbe s obvineniami z korupčnej trestnej činnosti. V máji prevzal vedenie SŠHR Ján Rudolf, ktorý nahradil dočasne poverenú Luciu Gocníkovú.

Analýza stavu vo vybraných piatich politikách ukázala nedostatky závažnejšieho charakteru, jednak z hľadiska transparentnosti, ale i čo sa týka vnútroorganizačných procesov. V prípade oblasti verejného obstarávania dokonca aj pri dodržiavaní platnej legislatívy. Viaceré z nich nové vedenie už odstránilo, alebo postupne odstraňuje. Časť zmien organizácia realizovala aj na základe priebežných diskusií o záveroch tejto správy, čo malo vo výsledku aj pozitívny vplyv na naše záverečné hodnotenie.

Výslednou známku protikorupčnej analýzy, ktorá je priemerom hodnotení jednotlivých oblastí, je rating C, udelený na hodnotiacej škále od A po E. Značný vplyv na takýto výsledný verdikt mala najmä nevyhovujúca prax v oblasti verejného obstarávania nastavená ešte v období bývalého vedenia, kde sme udělili najhoršie možné hodnotenie – známku E. Nedostatky závažnejšieho charakteru, a to aj z hľadiska procesov, (známka C) boli identifikované v oblasti prístupu k informáciám a oblasti etickej infraštruktúry. V zvyšných dvoch oblastiach týkajúcich sa prijímania zamestnancov a predaja a prenájmu majetku konštatujeme nedostatky menej závažného charakteru, predovšetkým z hľadiska transparentnosti (známka B).

Samotná SŠHR v reakcii na konštatované nedostatky zdôrazňovala, že je potrebné vziať do úvahy jej postavenie ústredného orgánu štátnej správy, ktorý je na rozdiel napríklad od samosprávy, prísne determinovaný Ústavou SR. Môže konať iba v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon a nemôže svojvoľne konať iným ako zákonným spôsobom. Tento kontext sme pri hodnotení zohľadňovali. Zároveň sme však upozorňovali na riziko jeho príliš rigidného výkladu, ktorý by mohol podkopávať akékoľvek snahy o implementáciu prvkov dobrej verejnej správy. Takými sú aj príklady dobrej praxe, akým je v prostredí SŠHR napríklad prijatie vlastného etického kódexu vzťahujúceho sa aj na zamestnancov pracujúcich vo verejnom záujme.

V prípade verejného obstarávania (najhoršia udelená známka E), kde sme vyhodnocovali prax predovšetkým za ucelené nepandemické roky 2017 až 2019, bol stav v organizácii veľmi neuspokojivý. Zákon o verejnom obstarávaní sa nedodržiaval v kľúčových ustanoveniach, a to najmä tých, ktoré sa týkajú férovej súťaže a nediskriminácie pri udeľovaní zákaziek. Nové vedenie deklaruje zmenu vo viacerých postupoch vo verejnom obstarávaní, napríklad širšie využívanie elektronických aukcií, prijatie internej smernice sprehľadňujúcej tieto procesy, alebo častejšie využívanie dynamického nákupného systému.

Čo sa týka zverejňovania a sprístupňovania informácií (udelená známka C) zaostáva SŠHR vo viacerých aspektoch za najaktuálnejšími štandardmi dobrej praxe vo verejnej správe. Pri etike (udelená známka C) sa organizácia až donedávna obmedzovala iba na zákonné minimum, pričom prevládala formalizmus, v dôsledku čoho doposiaľ nezaznamenala žiadne hmatateľné výsledky v tejto oblasti.

Personálne výmeny (udelená známka B) sa uskutočňujú v súlade s platnou legislatívou, avšak menej transparentným spôsobom, pričom často absentuje skutočná súťaž. Aj v prípade predaja a prenájmu hnutelného a nehnuteľného majetku (udelená známka B) nie je vylúčená zvýšená miera transparentnosti nad rámec požadovaný zákonom, a to najmä pri využívaní rôznych informačných kanálov na zvýšenie povedomia verejnosti o plánovanom nakladaní so štátnym majetkom.

Hodnotenie vybraných politík SŠHR

Pri spracovaní Protikorupčnej stratégie pre SŠHR sme sa inšpirovali aj praxou bežnou v poradenských spoločnostiach a pre lepší prehľad stavu procesov v jednotlivých politikách sme použili hodnotiaci systém na škále od A (najlepšia známka) po E (najhoršia). Na tomto mieste uvádzame ich popis aj sumárne hodnotenie jednotlivých oblastí.

Škála hodnotenia:

A – V oblasti **neboli identifikované závažnejšie nedostatky** a nie sú potrebné žiadne podstatné zmeny.

B – V oblasti **boli identifikované nedostatky menej závažného charakteru predovšetkým z hľadiska transparentnosti** a ich odstránenie by prispelo k väčšej otvorenosti a dôveryhodnosti inštitúcie.

C – V oblasti **boli identifikované nedostatky závažnejšieho charakteru, a to aj z hľadiska procesov**, a je potrebná ich úprava.

D – V oblasti **boli identifikované závažné nedostatky s možnými rizikami pre korupčné, klientelistické a neetické správanie alebo neefektívne rozhodovanie**, a je nevyhnutná úprava interných predpisov a procesov v inštitúcii.

E – Prax v danej oblasti je **absolútne nevyhovujúca z hľadiska predchádzania korupcie, klientelizmu, nekalých praktík či hospodárneho narábania s verejnými zdrojmi**, a v niektorých prípadoch môže dochádzať aj k zásadným rozporom s platnou legislatívou. Riešenie stavu v danej oblasti by malo byť prioritou vedenia inštitúcie.

HODNOTENIE AUDITOVANÝCH OBLASTÍ					
Prístup k informáciám	A	B	C	D	E
Prijímanie zamestnancov	A	B	C	D	E
Verejné obstarávanie	A	B	C	D	E
Politika predaja a prenájmu majetku	A	B	C	D	E
Etická infraštruktúra	A	B	C	D	E

PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM

Správa štátnych hmotných rezerv sa od svojho vzniku musela potýkať s nedoceňovaním jej významu a úloh, ktoré sa naplno ukázali až počas pandémie COVID-19 v roku 2020. Nižšia pozornosť zo strany politikov, médií i verejnosti zároveň vytvárala podhubie aj pre problematické nákupy a rozhodnutia, ktoré sa z času na čas prevalili už pred koronakrízou (napr. kauza platinové sitká, tender na strážne služby, nákupy cukru a obilia, luxusná limuzína pre predsedu, atď.). Až s nástupom pandémie a následným odhaľovaním problémov v SŠHR si verejnosť naplno uvedomila dôležitosť organizácie a dopady jej zlého či dokonca korupčného manažovania. Ak sa terajšie či akékoľvek budúce vedenie SŠHR bude chcieť od podobných praktík efektívne a dôveryhodne dištancovať, nevyhnutným predpokladom musí byť z nášho pohľadu politika otvoreného prístupu k informáciám. V nasledujúcej kapitole sme sa preto zamerali na aktuálnu prax, ako aj na pomenovanie príležitostí na zlepšenie v tejto oblasti.

Stav v oblasti prístupu k informáciám

Proces zverejňovania a sprístupňovania informácií zo strany SŠHR je okrem samotného Zákona o slobodnom prístupe k informáciám č. 211/2000 Z. z. (ďalej ZSI) upravený aj internými smernicami organizácie. Do 19. augusta 2021 išlo predovšetkým o *Smernicu SŠHR SR č. 5/2010 o zabezpečení jednotného postupu pri aplikácii zákona o informáciách*, ktorej už sčasti nevyhovujúci obsah sa stal aj predmetom výhrad v rámci tejto správy. SŠHR ju ešte v priebehu procesu pripomienkovania našich záverov zrušila a nahradila novou *Smernicou SŠHR SR č. 11/2021 Zabezpečenie jednotného postupu pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám*. V platnosti zatiaľ zostala druhá smernica čiastočne upravujúca oblasť prístupu k informáciám a to *Smernica predsedu SŠHR SR č. 4/2019 Informačné systémy a technológie v prostredí SŠHR SR*.

Smernica č. 5/2010 bola vydaná ešte v apríli 2010 vtedajším predsedom SŠHR Mariánom Čakajdom. Znenie tejto smernice sme označili v procese prípravy tejto správy dnes už za čiastočne nevyhovujúce, keďže nereflektovalo viaceré významné zmeny v ZSI. Išlo predovšetkým o ustanovenia týkajúce sa povinne zverejňovaných zmlúv a údajov o objednávkach a faktúrach (§ 5a a § 5b) ako aj osobitné ustanovenia o opakovanom použití informácií (§ 21b až § 21l).

Ustanovenia § 5a a § 5b sú súčasťou ZSI od 1.1.2011 a upravujú rozsah a spôsob povinne zverejňovaných zmlúv a údajov o objednávkach a faktúrach povinnými osobami, medzi ktoré v tomto zmysle patrí aj SŠHR. Uvedená Smernica predsedu SŠHR SR č. 5/2010 opisovala iba rozsah a spôsob zverejňovania informácií podľa § 5 a spomínanú oblasť úplne opomínala.

Rovnako to bolo aj v prípade sprístupňovania informácií na opakované použitie (použitie informácie na podnikateľský účel alebo na iný ako pôvodný účel), ktoré sa od decembra 2012 stalo popri zverejňovaní a sprístupňovaní informácií treťou podobou zákonného poskytovania informácií povinnými osobami. Ani zavedenie tohto osobitného režimu Smernica č. 5/2010 vôbec nereflektovala.

Prvky neaktuálnosti obsahovala Smernica SŠHR SR č. 5/2010 aj v ďalších ustanoveniach. Napríklad odborným gestorom aplikácie ZSI bol podľa smernice hovorca SŠHR. Táto funkcia však momentálne v organizačnej štruktúre SŠHR neexistuje a poskytovanie oficiálnych informácií, vyhlásení a stanovísk zabezpečuje podľa odpovedí z dotazníka od 1.7.2016 riaditeľ kancelárie predsedu. Ten rozhoduje aj o nesprístupnení informácií v rámci prvostupňového rozhodnutia. Za rozsah, obsah a formu zverejňovaných informácií na webstránke SŠHR zodpovedá podľa dotazníka kancelária predsedu.

V novom znení Smernice SŠHR SR č. 11/2021 už povinnosti hovorcu prešli na kanceláriu predsedu, ktorá je už určená aj ako gestor aplikácie zákona o slobode informácií.

Zvyšné uvádzané výhrady však neboli odstránené ani v novom znení smernice, ktorá je rovnako ako predchádzajúca verzia [zverejnená](#) aj na webovom sídle SŠHR. Hoci ide o smernicu nazvanú *Zabezpečenie jednotného postupu pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám*, dokument sa režimu zverejňovania informácií venuje iba okrajovo a to opäť len v rozsahu § 5 ZSI, pričom § 5a a § 5b opomína. V novej smernici nie je naďalej zohľadnený ani relatívne nový režim sprístupňovania informácií na opakované použitie.

SŠHR SR k uvedeným pripomienkam poskytla stanovisko, podľa ktorého sa organizácia v týchto oblastiach riadi priamo znením ZSI, a ich ďalšiu úpravu v smernici považuje za nadbytočnú. V tomto kontexte si však dovoľujeme namietnuť, že ZSI nerozvádza spomínané oblasti na úrovni vnútorných procesov ani technického riešenia a spresnením týchto aspektov v smernici by bolo možné účinnejšie predchádzať aplikačným problémom.

Akým spôsobom a kým majú byť vybavované žiadosti o sprístupnenie informácií na opakované použitie a či sa organizácia takouto žiadosťou už zaoberala, nie je jasné ani z odpovedí, ktoré nám poskytla SŠHR v rámci dotazníka pre potreby tejto správy. SŠHR opäť zdôraznila, že sa riadi výlučne podľa znenia aktuálneho zákona.

Za pozitívum novej smernice, naopak, považujeme upresnenie vnútorných procesov v prípade vybavovania žiadostí o sprístupnenie informácií a to predovšetkým v prípade nevyhovenia žiadosti alebo jej časti. Pribudli aj ďalšie podrobnosti ohľadom inertných lehôt jednotlivých organizačných zložiek či prílohy upravujúce záznam z nahliadnutia do spisového materiálu alebo záznam z rozhodovania rozkladovej komisie v prípade odvolaní voči nesprístupneniu informácie alebo jej časti.

Zverejňovanie informácií a dokumentov na oficiálnej webovej stránke SŠHR upravuje aj *Smernica predsedu SŠHR SR č. 4/2019 Informačné systémy a technológie v prostredí SŠHR SR*. Aktuálne znenie tejto smernice je platné od augusta 2019 a nie je verejne k dispozícii na webovom sídle SŠHR. Účelom smernice je určiť v organizácii pravidlá a postupy pri informačných systémoch a technológiách, ktoré definuje zákon č. 95/2019 Z. z. o informačných technológiách vo verejnej správe, zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii. Vzhľadom na bezpečnosť informačných systémov využívaných v prostredí SŠHR nepovažujeme nezverejnenie tejto smernice za problematické.

Aplikovanie povinností podľa ZSI upravuje uvedená smernica len okrajovo. Zodpovednosť za zverejňovanie informácií a dokumentov na webe SŠHR zveruje do pôsobností kancelárie predsedu. Konkrétnejšie ustanovenie sa týka len vyššie spomínaných povinne zverejňovaných zmlúv SŠHR prostredníctvom Centrálného registra zmlúv prevádzkovaného Úradom vlády. Povinnosťou zamestnanca príslušného organizačného odboru SŠHR, ktorý žiada zverejnenie informácií v CRZ, je podľa smernice predložiť žiadosť o zverejnenie mailom vedúcemu zamestnancovi kancelárie predsedu SŠHR. Smernica okrem toho určuje aj okruh informácií, ktoré musí žiadosť obsahovať (názov zmluvy, dodávateľ, dátum uzavretia zmluvy, atď.). Detaily týkajúce sa zverejňovania údajov o faktúrach a objednávkach SŠHR (§ 5b ZSI) neupravuje nijako ani táto smernica. Aplikačnou podobou povinne zverejňovaných zmlúv v CRZ a údajov o objednávkach a faktúrach na webe SŠHR sa zaoberáme nižšie.

Sprístupňovanie informácií

Počet žiadostí o sprístupnenie informácií podľa ZSI doručených SŠHR možno až do pandemického roku 2020 označiť za pomerne nízky a organizáciu teda administratívne výraznejšie nezaťažujúci (v priemere 19 ročne). Podľa [štúdie](#) Transparency International Slovensko z roku 2018 dostávali v rokoch 2015 až 2017 štátne inštitúcie v priemere takmer 300 infožiadostí ročne, v prípade miest

a mestských častí to bolo zhruba 60 a pri samosprávnych krajoch 75¹. Situácia v SŠHR sa, pravdepodobne dočasne, zmenila v roku 2020, kedy sa organizácia dostala do centra pozornosti médií v súvislosti s pandemickými nákupmi, obvinením a zadržaním vtedajšieho predsedu Kajetána Kičuru pre korupciu. V roku 2020 vybavovala SŠHR 71 infožiadostí a zvýšený záujem pretrvával ešte aj v roku 2021, keď za prvý polrok (do 30.6.2021) prijala 29 žiadostí.

Údaje o infožiadostiach doručených za obdobie predchádzajúce roku 2014 nedokázala SŠHR poskytnúť ani formou základných štatistických dát a to s odôvodnením, že registratúrne záznamy, ktorým uplynuli lehoty uloženia podľa Zákona 395/2002 Z.z. o archívoch a registratúrach, organizácia vyraduje. Dlhodobejšie trendy od účinnosti ZSI v roku 2001 tak nie je možné sledovať.

Z celkového počtu 187 infožiadostí doručených SŠHR v rokoch 2014 až 2020 bolo podľa údajov z evidencie vybavených sprístupnením požadovaných informácií 167 (89,3%). 17 žiadostí o informácie bolo zamietnutých, v dvoch prípadoch boli žiadatelia bez odozvy vyzvaní o doplnenie žiadosti a jedna žiadosť bola postúpená inej povinnej osobe. Najväčší počet zamietnutí eviduje SŠHR práve v aktuálnom pandemickom období poznačenom zvýšeným počtom infožiadostí. V roku 2020 to bolo 10 zo 71 (14%) žiadostí, pričom v ôsmich z týchto prípadov nesprístupnila len časť požadovaných

informácií, ktorými nedisponovala. V prvom polroku 2021 zamietla 11 z celkového počtu 29 infožiadostí (38%), o čiastočné zamietnutia išlo z toho v piatich prípadoch.

Za najčastejšie dôvody zamietanie infožiadostí pracovníci SŠHR v dotazníku pre potreby tejto správy uviedli okrem „nedisponovania vyžiadanými informáciami“ aj „ochranu osobných údajov“.

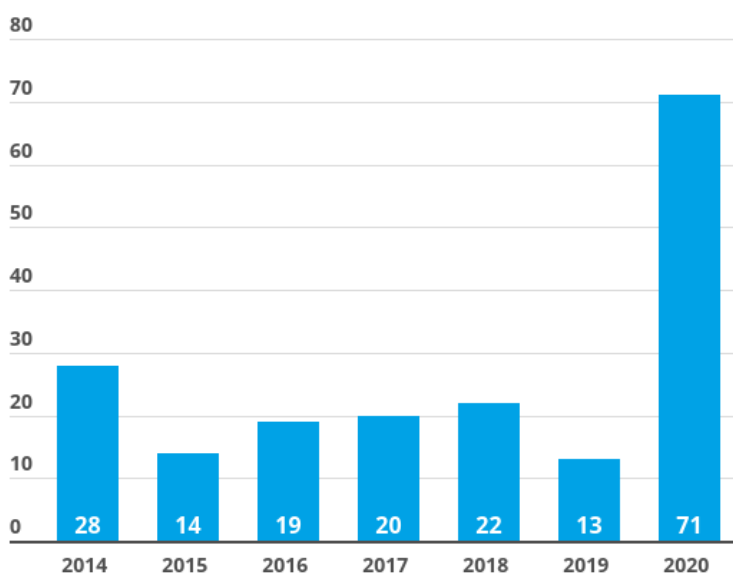
V súvislosti s neposkytnutím informácií podľa ZSI eviduje SŠHR tri súdne konania. V jednom prípade išlo o preskúmanie fiktívneho rozhodnutia, konanie bolo v roku 2009 zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku žalobcom. Ďalšie dve konania sa týkajú preskúmania rozhodnutia o odmietnutí žiadosti o poskytnutie informácií z roku

2020. Jedno z konaní stále prebieha, o výsledkoch druhého v júni 2021 informovala Nadácia Zastavme korupciu. Práve tá žalobu podávala pre nesprístupnenie informácií o zákazke pre firmu Labo SK, ktorá SŠHR dodávala komponenty k testom na diagnostiku ochorenia COVID-19.

SŠHR sprístupnenie informácií podľa Nadácie odmietla so zdôvodnením, že zákazku vysúťažili v rámci Dynamického nákupného systému a po dobu dvoch rokov, kým DNS trvá, nemôžu zverejňovať názvy súťažiacich firiem. „Sudca KS BA Vlastimil Pavlíkovský v odôvodnení uviedol, že ani pri

POČET INFOŽIADOSTÍ V SŠHR

Koronakríza priniesla aj nárast počtu infožiadostí

Zdroj: SŠHR, TIS

¹ Prečo nemáme právo vidieť, ako so štátnym letiskom podniká Ryanair?, TIS, november 2018,

<https://transparency.blog.sme.sk/c/496769/preco-nemame-pravo-vidiet-ako-so-statnym-letiskom-podnika-ryanair.html>

najväčšej snahe pochopiť mentalitu úradníka, ktorý vydal toto rozhodnutie, v ňom nevidí žiadnu logiku. Zverejnenie názvov firiem súťažiacich v DNS pri poctivom obchodnom styku nemôže ohroziť hospodársku súťaž, povedal Pavlikovský,“ [uviedla](#) na svojom facebookovom profile Nadácia 30. júna 2021².

SŠHR nám v záverečnej fáze prípravy správy v septembri 2021 poskytla upresňujúce stanovisko k prípadu. Krajský súd v Bratislave podľa neho v rozsudku uviedol, že výklad § 11 ods. 1 písm. b) zákona o slobode informácií, ktorý mala SŠHR, nie je vecne správny. Dané ustanovenie sa má vykladať tak, že len pokiaľ je informácia už zverejnená na verejne prístupnom mieste, má povinná osoba na výber buď obmedziť alebo nesprístupniť takúto informáciu a dané ustanovenie nie je aplikovateľné v čase pred zverejnením alebo po zverejnení takejto informácie.

Prípad súd vrátil SŠHR na nové konanie. SŠHR sa v ďalšom konaní stotožnila so záverom súdu, že dôvodom nesprístupnenia informácií nemohlo byť ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b) zákona o slobode informácií. Aktuálny stav v čase odovzdania tejto správy však bol podľa vyjadrenia SŠHR taký, že organizácia prvostupňovo sprístupnenie informácií s upresneným a rozšíreným odôvodnením opäť zamietla.

Okrem spomínaných súdnych konaní eviduje SŠHR v rámci dostupnej evidencie od roku 2017 ešte jedno priestupkové konanie v súvislosti s neposkytnutím informácie, ktoré od januára 2021 prebieha na Okresnom úrade v Bratislave. Ku koncu augusta 2021 ukončené zatiaľ nebolo.

Údajmi o počte a spôsobe vybavenia žiadostí podľa ZSI zo strany svojej 100-percentnej akciovej spoločnosti Poľnonákup TATRY, a.s. SŠHR nedisponuje. Organizácia k tejto otázke uviedla, že napriek tomu, že ide o spoločnosť založenú SŠHR, ide o samostatnú právnickú osobu a tieto náležitosti sú preto plne v jej vlastnej kompetencii.

Zverejňovanie zmlúv, faktúr a objednávok

Zmluvy zverejňuje SŠHR (ako aj Poľnonákup TATRY, a.s.) prostredníctvom Centrálného registra zmlúv. Kvalita systému zverejňovania zmlúv je tak vďaka technickým parametrom CRZ na vyššej úrovni ako je to v prípade faktúr a objednávok SŠHR zverejňovaných priamo na webovej stránke organizácie. Aj v prípade CRZ experti dlhodobou poukazujú na možnosti vylepšenia systému, tieto inovácie sú však mimo dosahu SŠHR.

Pokiaľ ide o samotné dokumenty (zmluvy) nahrávané do CRZ zamestnancami SŠHR, ich kvalita je na požadovanej úrovni. V prípade kontrolnej vzorky, posudzovanej pri príprave tejto správy, obsahovali všetky dokumenty povinné zverejňované prílohy, umožňovali strojové čítanie aj kopírovanie a zverejňované boli v zákonných lehotách.

Za nedostatok možno považovať pomenovávanie zmlúv v metadátach, kedy SŠHR pravidelne označuje tieto zmluvy len napríklad ako „kúpne zmluvy“. Verejnosť z takéhoto názvu bez otvorenia samotného dokumentu nedokáže identifikovať, čoho sa zmluva týka. Ak by teda niekoho zaujímala napríklad zmluva na nákup „Skríningových testov na diagnostiku ochorenia COVID-19“ po zadaní kľúčových slov do vyhľadávacieho filtra k názvu zmluvy sa k žiadnemu výsledku nedopracuje a to aj napriek tomu, že v tomto prípade ide o transakciu za takmer 39 miliónov eur. Musel by totiž vedieť, že táto zmluva je v systéme uložená pod názvom „Kúpna zmluva č.15/ORŠHR/2021“. Podobne nie je možné dokumenty podľa názvu jednoducho identifikovať ani po uložení súborov do počítača.

Za menší nedostatok možno označiť aj neuvádzanie dátumov podpisu zmluvy vo zverejnených dokumentoch, čo znemožňuje overenie korektnosti časových údajov uvedených v metadátach.

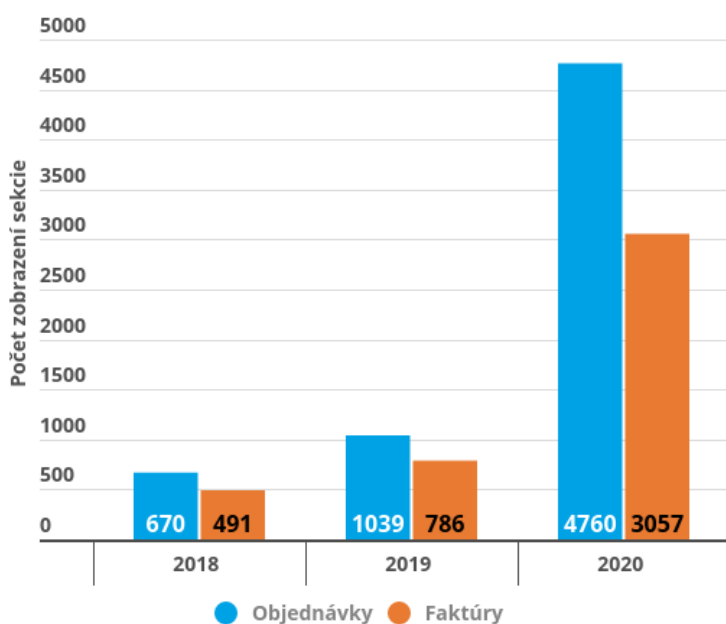
---

² JE TO TAM!, Nadácia Zastavme korupciu, jún 2021, <https://www.facebook.com/NadaciaZastavmeKorupciu/posts/3128733764032618>

Podobnými nedostatkami trpia aj zmluvy, ktoré v CRZ zverejňuje 100-percentná dcéra SŠHR Poľnonákup TATRY, a.s. Názvy zmlúv sú veľmi často tiež len všeobecné, bez možnosti rýchleho identifikovania ich predmetu. Kontrolná vzorka síce na rozdiel od zmlúv SŠHR obsahovala aj údaje o dátume ich podpisu, viaceré z nich však zas boli zverejnené len ako oskenované obrázky, bez možnosti strojového vyhľadávania a kopírovania textu. Prax zverejňovania zmlúv akciovej spoločnosti založenej SŠHR tak v podstate kopíruje naše zistenia z dosiaľ posledného rebríčka transparentnosti

NÁVŠTEVNOSŤ SEKcie FAKTÚR A OBJEDNÁVOK SŠHR

Záujem o faktúry a objednávky SŠHR stúpol cez pandémiu štvornásobne

Zdroj: SŠHR, TIS

a objednávkach zo strany SŠHR možno označiť za priemernú. Ak by sme na ňu uplatnili metodológiu používanú v rámci našich rebríčkov transparentnosti miest, samosprávnych krajov a verejných firiem, SŠHR by v takomto hodnotení dosiahla rovných 50%.

Detaily uvádzame zhrnuté v tabuľke nižšie, patria medzi ne nefunkčné alebo nedotiahnuté možnosti vyhľadávania a triedenia informácií podľa niektorých kritérií (suma, dátum), chýbajúci export dát či nedostatočné prepojenie na súvisiace zmluvy. Tie sú síce pri niektorých faktúrach a objednávkach uvedené, ale bez hyperlinku a len pod názvom typu „15/OHRNZRaRB/2019“. Takto označenú zmluvu následne nedokáže filter v CRZ vyhľadať, čo dohľadanie súvisiacich informácií značne komplikuje.

Kvalita údajov o faktúrach a objednávkach zverejňovaných na webstránke spoločnosť Poľnonákup TATRY, a.s. vykazujú dlhodobu ešte nižší štandard. V poslednom rebríčku transparentnosti stovky najväčších verejných firiem z roku 2019 sa Poľnonákup TATRY, a.s. zaradil medzi 35 spoločností, ktoré získali v tomto ukazovateli najnižšie možné skóre. Situácia sa odvtedy prakticky nezmenila. Dáta o faktúrach spoločnosť zverejňuje iba v množstve tabuliek v pdf formáte rozbitých do jednotlivých rokov a mesiacov. Ak by si chcel užívateľ vyhľadať iba údaje o faktúrach od jedného dodávateľa, musel by otvárať a prehliadať desiatky pdf tabuliek. Stránka neponúka ani žiadny vyhľadávací filter či možnosť triedenia údajov podľa jednotlivých kritérií.

stovky najväčších verejných firiem z jesene 2019. Pri hodnotení kvality zverejňovania zmlúv v ňom Poľnonákup TATRY, a.s. skončil [priemerne](#) so skóre necelých 46%.

V prípade faktúr a objednávok neexistuje, na rozdiel od zmlúv centrálna platforma a verejné inštitúcie ich zverejňujú na svojich webstránkach. Aj to nie v plnom rozsahu, keďže v zmysle zákona sú povinné zverejňovať len základné údaje o ich uzatvorení. V Transparency registrujeme aj viacero štátnych inštitúcií, verejných firiem či samospráv, ktoré zverejňujú aj samotné faktúry a objednávky. SŠHR ani ňou založená obchodná spoločnosť Poľnonákup TATRY, a.s. však medzi ne nepatria.

Aj v prípade sekcie s faktúrami a objednávkami zaznamenala SŠHR zvýšený záujem verejnosti počas pandémie (viď graf). Prax zverejňovania údajov o faktúrach

Údaje o objednávkach spoločnosť nezverejňuje na svojom webe vôbec, napriek tomu, že túto povinnosť ukladá Zákon 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám. SŠHR aj v tomto prípade argumentuje právnou subjektivitou spoločnosti a nevidí preto dôvod do tejto oblasti zasahovať.

V uvedenom kontexte aplikačnej praxe pri zverejňovaní zmlúv a údajov o objednávkach a faktúrach SŠHR a Poľnónákupu TATRY, a.s. dávame obom subjektom do pozornosti Štandardy informačných technológií verejnej správy³.

KVALITA ZVEREJŇOVANIA ÚDAJOV O FAKTÚRACH A OBJEDNÁVKACH SŠHR A SYSTÉMU ICH ZVEREJŇOVANIA

Ukazovatele kvality zverejňovania	Body	Poznámka
Faktúry		
Vyhľadávateľné podľa protistrany?	1	áno
Vyhľadávateľné podľa sumy?	0,5	neumožňuje vyhľadávať v rozmedzí súm
Vyhľadávateľné podľa dátumu?	0,5	neumožňuje vyhľadávať v rozmedzí dátumov
Triediteľné podľa sumy?	1	áno
Triediteľné podľa protistrany?	1	áno
Triediteľné podľa dátumu?	0	nefunkčné
Export dát?	0	nie
Zverejňujú faktúry v plnom znení?	0	nie
Sú faktúry prepojené so súvisiacimi zmluvami (prípadne objednávkami)?	0,5	vyskytuje sa údaj o čísle zmluvy, no nie link
Objednávky		
Vyhľadávateľné podľa protistrany?	1	áno
Vyhľadávateľné podľa sumy?	0,5	neumožňuje vyhľadávať v rozmedzí súm
Vyhľadávateľné podľa dátumu?	0,5	neumožňuje vyhľadávať v rozmedzí dátumov
Triediteľné podľa sumy?	1	áno
Triediteľné podľa protistrany?	1	áno
Triediteľné podľa dátumu?	0	nefunkčné
Export dát?	0	nie
Zverejňujú objednávky v plnom znení?	0	nie
Spolu	50% (8,5/17)	

Zdroj: SŠHR a TIS (júl 2021)

Webstránka SŠHR

Webová stránka SŠHR poskytuje aj vzhľadom na kompetencie úradu podstatne menej obsahu ako napríklad webstránky samospráv, ktorých užívateľskú prístupnosť hodnotíme aspoň v základných črtách v našich pravidelných rebríčkoch transparentnosti. Ak by sme aj napriek uvedenému rozdielu kritériá tohto indikátora (jazykové mutácie, indexovateľnosť vyhľadávateľom, odozva, funkčný vyhľadávací nástroj na stránke, responzivnosť) aplikovali aj na webstránku SŠHR, dostali by sme výsledok na úrovni priemeru ôsmich [samosprávnych krajov](#) (71%) a prevyšujúci priemer stovky najväčších [miestnych samospráv](#) (55%), ale aj a stovky najväčších [verejných firiem](#) (48%).

Webstránka SŠHR reaguje responzívne aj na mobilných zariadeniach, internetové prehliadače ju načítajú rýchlo, vyhľadávanie dokumentov na stránke funguje cez prehliadač aj vyhľadávací nástroj priamo na stránke. Slabou stránkou je anglická verzia webstránky, ktorá obsahuje absolútne

³ Štandardy informačných technológií verejnej správy, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/informatizacia/governance-a-standardy/standardy-isvs/index.html>

minimum informácií. Kompetencie SŠHR boli v ešte v lete 2021 predstavené len formou vyše šesť rokov starej a stručnej brožúry v pdf formáte, kde organizáciu predstavuje aktuálne pre korupciu väzobne stíhaný ex-predseda Kajetán Kičura. Brožúra už bola z webu stiahnutá. Nefunkčné je aj vyhľadávanie na stránke v angličtine, ktoré na vyhľadávané pojmy ponúka len odpovede „Nothing“ alebo „Page not found“. Sekcia o SŠHR v jazykoch národnostných menšín neexistuje vôbec.

Aj pri zobrazovaní informácií na webstránke SŠHR sa prejavil zvýšený záujem verejnosti počas pandémie. Podľa interných údajov organizácie z Google Analytics zaznamenal web SŠHR v období od januára 2018 do polovice marca 2021 (dátum vypracovania dotazníka pre potreby tejto správy) viac ako 63-tisíc unikátnych užívateľov a vyše 260-tisíc zobrazení. Z toho viac ako 75% návštevnosti zaznamenal analytický nástroj za posledných 365 dní v rámci spomínaného obdobia (čo sa takmer presne prelína s prvým rokom pandémie).

Webstránka SŠHR nepochybne poskytuje priestor na zlepšenie aj po obsahovej stránke. Hoci klasické výročné správy už SŠHR, vzhľadom na staršie rozhodnutie vlády o zrušení tejto povinnosti, nevypracováva, dôležité informácie o činnosti organizácie obsahuje napríklad aj tzv. konsolidovaná výročná správa. Tú SŠHR vytvára ako súčasť individuálnej účtovnej závierky a povinne ju odovzdáva do Registra účtovných závierok. Na samotnom webe organizácie však tieto dokumenty v lete 2021 dohľadať možné nebolo. Webstránka SŠHR nie je prepojená ani s [webom](#) jej 100-percentne dcérskej akciovej spoločnosti Poľnonákup TATRY, a.s.

Komunikačne stroho pôsobí aj úvodná stránka s aktualitami o činnosti SŠHR, keď sa v rámci tejto sekcie v júli 2021 nachádzali len štyri správy z aktuálneho roka. Aj tento stav je zrejme dôsledkom chýbajúcej komunikačnej stratégie organizácie, ktorá už od roku 2016 nemá ani hovorca. SŠHR nedisponuje evidenciou o svojich mediálnych výstupoch či počte a obsahu vybavených novinárskych otázok. SŠHR nevyužíva na aktívne informovanie občanov okrem svojej webstránky o odpovedí na otázky novinárov žiadne iné komunikačné kanály.

Úroveň kvality užívateľskej prístupnosti stránky spoločnosti sme v rámci dosiaľ posledného Rebríčka transparentnosti stovky najväčších verejných firiem z roku 2019 [hodnotili](#) aj v prípade stopercentnej dcérskej akciovej spoločnosti SŠHR Poľnonákup TATRY, a.s. V hodnotení získala len 25% a situácia sa odvtedy takmer nezmenila. Stránka spoločnosti stále neposkytuje žiadne jazykové mutácie, vyhľadávací nástroj na stránke nefunguje, na rozdiel od webu SŠHR chýba napríklad aj verzia pre slabozrakých.

Príležitosti, slabé miesta a odporúčania

- Upraviť znenie smerníc SŠHR SR č. 11/2021 *Zabezpečenie jednotného postupu pri aplikácii zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a č. 4/2019 Informačné systémy a technológie v prostredí SŠHR SR* tak, aby reflektovali celé spektrum povinností upravených v ZSI, ako aj štandardy informačných technológií verejnej správy
- Zvážiť zavedenie formalizovaných procesov pre osobitný režim sprístupňovania informácií na opakované použitie, vrátane informovania verejnosti o tejto možnosti a súvisiacich postupoch
- Uchovávať údaje o počte, predmete a spôsobe vybavenia žiadostí o informácie vo forme štatistických údajov aj za obdobie predchádzajúce päťročnej dobe evidencie. Požadovať a evidovať tieto informácie aj za 100-percentnú akciovú spoločnosť SŠHR Poľnonákup TATRY, a.s.
- Zohľadniť rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave o nezákonnom zamietnutí žiadosti o informácie v prípade zoznamu súťažiacich firiem cez Dynamický nákupný systém v aplikačnej praxi tak, aby nedochádzalo ku kolízii princípov otvoreného informovania a férovej súťaže

- Dôslednejšie vyplňať predmet zmlúv v metadátach k zmluvám SŠHR a Poľnonákup TATRY, a.s. v Centrálnom registri zmlúv, aby bolo predmet zákazky možno identifikovať aj z metadát, bez nutnosti otvárania a čítania dokumentov. Zverejňovať zmluvy aj s dátumami podpisov zmluvných strán. V prípade zmlúv Poľnonákup TATRY, a.s. apelovať na zverejňovanie zmlúv vo formáte umožňujúcom automatizované spracovanie
- Odstrániť technické nedostatky v sekcii s údajmi o uzatvorených objednávkach a faktúrach na webe SŠHR, najmä pokiaľ ide o možnosti vyhľadávania a triedenia informácií podľa niektorých kritérií (suma, dátum). Zvážiť technické rozšírenie sekcie o možnosti exportu dát či hypertextového prepojenia faktúr a objednávok so súvisiacimi zmluvami
- Zvážiť výpomoc s technickým riešením aj pre dcérsku akciovú spoločnosť SŠHR Poľnonákup TATRY, a.s., ktorá dlhodobo zverejňuje údaje o faktúrach značne subštandardne. Zosúladiť zverejňovanie údajov o objednávkach danej spoločnosti so zákonom
- Aktualizovať anglickú verziu webstránky SŠHR aspoň o základné aktuálne údaje o činnosti SŠHR, zvážiť vytvorenie aspoň základnej verzie stránky aj v jazykoch národnostných menšín
- Zvýšiť informačnú úroveň webstránky SŠHR a doplniť základné dokumenty ako napríklad konsolidované výročné správy organizácie či sekcii o akciovej spoločnosti založenej SŠHR
- Zvážiť vypracovanie komunikačnej stratégie organizácie a evidovania najčastejších otázok zo strany médií a verejnosti, napríklad formou sekcie FAQ

Záver

Celkové hodnotenie				
A	B	C	D	E

SŠHR aj pri komunikácii o záveroch tejto správy opakovane zdôrazňovala, že pri zverejňovaní a sprístupňovaní informácií postupuje striktne v súlade so Zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám ako aj Ústavou SR. Pri skúmaní danej oblasti sme neidentifikovali významnejšie rozpory s týmto tvrdením, avšak prax v oblasti prístupu k informáciám z nášho pohľadu zákonné minimum výraznejšie ani neprevyšuje. Vo viacerých aspektoch zaostáva oblasť zverejňovania a sprístupňovania informácií za najaktuálnejšími štandardami dobrej praxe vo verejnej správe. Vzhľadom na rozpočtové a personálne kapacity organizácie možno do istej miery rozumieť, že posudzovaná oblasť nepatrí k prioritám organizácie. Ako však konštatujeme už v úvode tejto kapitoly, skvalitňovanie oblasti prístupu k informáciám považujeme za nevyhnutný predpoklad pre zvyšovanie dôveryhodnosti akejkoľvek organizácie. V prípade SŠHR, ktorej meno bolo v minulosti viacerými kauzami značne pošramotené, to z nášho pohľadu platí o to viac.

PRIJÍMANIE ZAMESTNANCOV

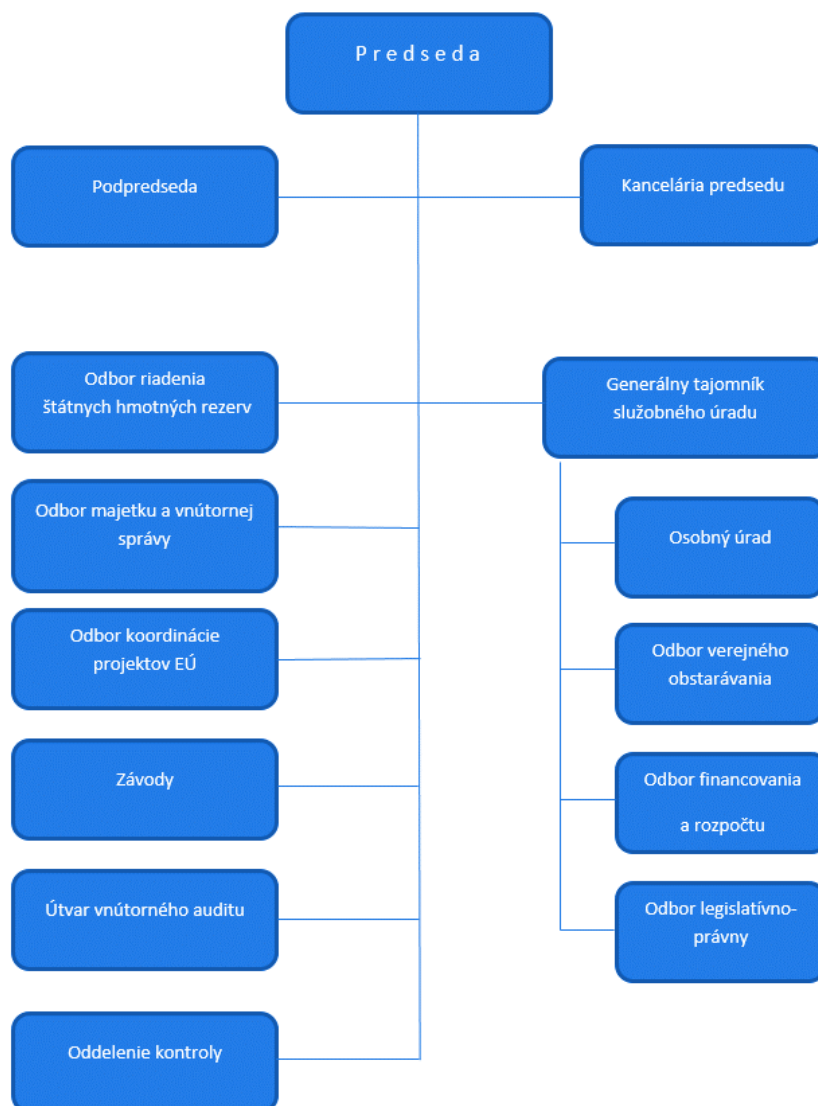
Príchod nového predsedu Jána Rudolfa v polke mája 2020 spôsobil v úrade personálny prievan. Medziročne (porovnanie rokov 2020 a 2019) sa počet štátnych zamestnancov sa v Správe rezerv znížil z 52 na 46, z ktorých takmer polovica - až 22 organizáciu opustila. Za rok v úrade vymenil súčasný šéf celkom piatich vedúcich pracovníkov. V tejto kapitole sme sa bližšie pozreli na kvalitu personálnej politiky realizovanej oboma jej doterajšími predsedami, teda aj bývalým predsedom Kajetánom Kičurom, a pokúsili navrhnuť možné zlepšenia.

Stav v oblasti prijímania zamestnancov

V polovici roka 2021 (k 30. júnu) pracovalo v SŠHR 88 zamestnancov vrátane predsedu organizácie (funkcia podpredsedu nie je obsadená). Z tohto počtu je 40 zamestnancov v stálom štátnozamestnaneckom pomere, 2 v dočasnom štátnozamestnaneckom pomere a ďalších 46 zamestnancov vykonáva prácu vo verejnom záujme. SŠHR zamestnáva aj 18 externých zamestnancov zamestnávaných cez dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

V organizácii je definované trojúrovňové riadenie, keď časť organizačných celkov (Osobný úrad, Odbor verejného obstarávania, Odbor financovania a rozpočtu a Odbor legislatívne-právny) spadá pod generálneho tajomníka služobného úradu. Ostatné (Odbor riadenia štátnych hmotných rezerv, Odbor majetku a vnútornej správy, Odbor koordinácie projektov EÚ, Útvar vnútorného auditu a oddelenie kontroly) sú včlenené priamo pod predsedu. Priamo predsedovi sú podriadené aj 4 závody - Lubčianka, Borovina, Brodnianka a Kopaničiar, ktoré majú svojich vedúcich pracovníkov.

Čo sa týka riadiacich pozícií, je v organizácii okrem predsedu, podpredsedu (neobsadený post) a generálneho tajomníka služobného úradu súčasťou manažérskej štruktúry aj riaditeľ služobného úradu, 8 riaditeľov odborov, 4 vedúci závodov a jeden vedúci oddelenia. Celkovo 7 zamestnancov SŠHR pracuje v najvyššej platovej štátnozamestnaneckej pozícii generálneho štátneho radcu, 23 v štátnozamestnaneckej pozícii hlavného štátneho radcu a je tu aj 10 zamestnancov v nižších štátnozamestnaneckých pozíciách štátneho radcu, hlavného radcu a odborného radcu.

Obr. Organizačná štruktúra SŠHR platná k 1. januáru 2021

Zdroj: SŠHR

Cieľom protikorupčnej stratégie TIS v tejto časti je predovšetkým posúdenie kvality personálnej politiky organizácie, vrátane prieskumu stability personálneho prostredia, podielu súťažných postupov, súťaživosti pri výberových konaniach, miery ich otvorenosti a transparentnosti. Súčasťou je i kvantitatívno-kvalitatívna analýza personálnych pohybov v úrade za obdobie posledných piatich rokov s rozlíšením zmeny vo vedení organizácie, ku ktorej došlo v priebehu roku 2020.

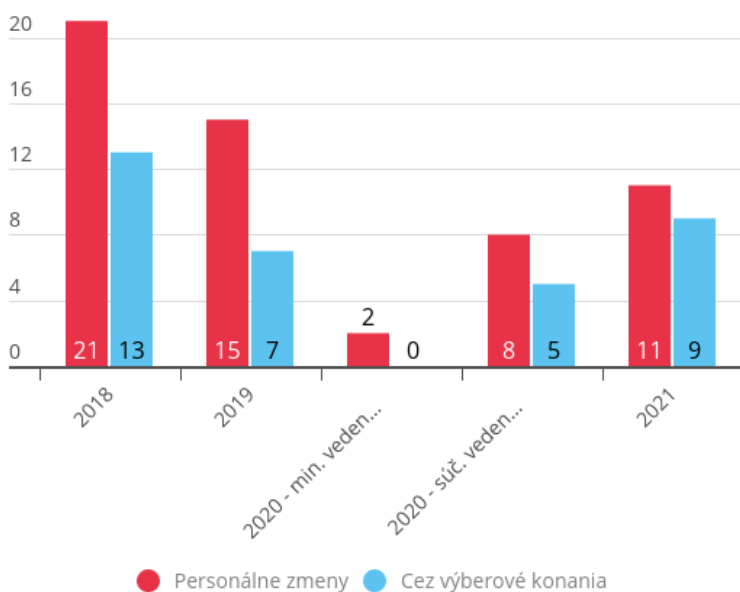
Medziročne – porovnanie rokov 2019 a 2020 poklesol počet zamestnancov organizácie zo 107 (31.12.2019) na 94 (31.12.2020), čo vyplýva z údajov, ktoré organizácia publikovala v [návrhu záverečného účtu](#). Znížil sa aj počet štátnych zamestnancov z 52 na 46. Je to dôsledok organizačných zmien z dôvodu optimalizácie výkonu pracovných činností, ktorá sa uskutočnila vzhľadom na zníženie počtu systematizovaných miest o 10%, ktoré boli SŠHR uložené uznesením vlády.

V priebehu roka 2020 skončilo štátnozamestnanecký pomer až 22 zamestnancov, čo je značný nárast v porovnaní s rokom 2019 (štátnozamestnanecký pomer skončili 4 zamestnanci). Organizácia to vysvetlila tak, že dôvodom takejto fluktuácie boli organizačné zmeny, ku ktorým bolo potrebné pristúpiť na základe vyššie spomenutého uznesenia vlády. SŠHR súčasne pristúpila z hľadiska efektívnosti k zrušeniu jednej sekcie a zlúčeniu dvoch odborov.

Za viac ako rok pôsobenia súčasného predsedu Jána Rudolfa (do 30.6.2021) uskutočnila organizácia personálnu zmenu na celkovo 19 pozíciách, z ktorých bolo 5 vedúcich postov. Všetci 5 vedúci zamestnanci boli prijatí vo výberovom konaní, cez výberové konanie sa do organizácie dostalo ešte aj 6 referentov. Z obsadzovaných pozícií bolo 14 postov štátnych zamestnancov, zvyšných 5

zamestnancov bolo prijatých na výkon práce vo verejnom záujme.

PERSONÁLNA POLITIKA SŠHR

Zdroj: SŠHR, TIS, Údaje k 30.6.2021

Naproti tomu, za dva a pol roka pôsobenia predošlého predsedu Kajetána Kičuru (2018, 2019 a časť roka 2020) uskutočnila SŠHR personálnu zmenu na celkovo 38 pozíciách, medzi ktorými boli tri vedúce posty. Cez výberové konanie boli prijatí 2 vedúci a 18 referenti. Z prijatých pracovníkov bolo 20 štátnych zamestnancov, 18 zamestnancov bolo prijatých na výkon práce vo verejnom záujme.

V prípade nového predsedu úradu Jána Rudolfa sa zmena udiala na postoch riaditeľov Osobného úradu, Odboru verejného obstarávania, Odboru majetku a vnútornej správy, Odboru koordinácie projektov EÚ a Odboru financovania

a rozpočtu. Bez otvoreného výberu boli obsadené prvé dva z menovanej päťice riadiacich postov. V prípade riaditeľa Osobného úradu bolo využité širšie vnútorné výberové konanie, v prípade riaditeľa Odboru verejného obstarávania užšie vnútorné výberové konanie.

Čo sa týka personálnych zmien realizovaných novým predsedom jedna pozícia bola novovytvorená – šlo o generálneho štátneho radcu v rámci Odboru koordinácie projektov EÚ. Ďalšie 4 štátnozamestnanecké miesta boli preklasifikované a to: (štátnozamestnanecké miesto v OÚ Kancelária predsedu, funkcia štátny radca, PT 7; štátnozamestnanecké miesto v OÚ Odbor legislatívno-právny, funkcia hlavný štátny radca, PT 8; štátnozamestnanecké miesto v OÚ Odbor riadenia ŠHR, funkcia hlavný štátny radca, PT 8; štátnozamestnanecké miesto vo verejnom záujme v OÚ odbor majetku a vnútornej správy, funkcia odborný referent, PT 5).

Súčasný predseda realizoval zmenu organizačnej štruktúry úradu s platnosťou od 1.1.2021 predmetom ktorej bol vznik nového organizačného útvaru Odbor koordinácie projektov EÚ od 01.01.2021. Okrem nového predsedu SŠHR vymenovala v máji 2020 Vláda SR do funkcie aj podpredsedníčku Zuzanu Šubovú. Tá sa vzdala funkcie v septembri 2020, post je odvtedy neobsadený.

Nastavenie a kvalita interných procesov a vnútroorganizačných noriem

Personálna agenda je v organizácii začlenená do pôsobnosti osobného úradu, ktorý spadá priamo pod služobný úrad, ktorý má v zmysle zákona na starosti obsadzovanie štátnozamestnaneckých miest. Osobný úrad v zmysle zákona zabezpečuje plnenie úloh, ktoré vyplývajú služobnému úradu so štátnozamestnaneckých vzťahov a z právnych vzťahov upravujúcich služobný pomer.

Pravidlá v oblasti personálnej politiky určuje v organizácii predovšetkým národná legislatíva - Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme, Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce a Vyhláška 132/2017 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsadzovaní voľných štátnozamestnaneckých miest na súdoch výberovým konaním.

Okrem toho má však organizácia vypracovanú internú normu - Služobný predpis č. 4/2018 (ďalej len služobný predpis), ktorým sa ustanovujú podrobnosti o obsadzovaní štátnozamestnaneckých miest výberovým konaním v služobnom úrade. Prijala ho bývalá generálna tajomníčka služobného úradu Magdaléna Pisková, účinný je od apríla 2018, nahradil predchádzajúci služobný predpis z roku 2011.

V prípade zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme, ktorých je v organizácii väčšina, nie je proces ich prijímania nijako interne upravený. SŠHR v tomto prípade nevyužila v sledovanom období 2018-2021 výberové konanie. Zákon ho predpokladá iba v prípade vedúcich zamestnancov. Zamestnanci vykonávajúci prácu vo verejnom záujme sú SŠHR vyberaní priamo. Organizácia v reakcii na to uviedla, že postupuje v súlade so zákonom. Možnosť zvýšenia transparentnosti vidí v prijatí interného riadiaceho aktu nad rámec zákona, ktorý by danú problematiku detailnejšie upravoval.

Prax je podľa vyjadrenia organizácie nasledovná: Služobný úrad pre zamestnancov vo verejnom záujme zverejňuje pracovné ponuky prostredníctvom portálu www.profesia.sk. Na základe doručených životopisov sa kontaktujú vybraní uchádzači. Pozvaní sú na výberový rozhovor, ktorý je v kompetencii riaditeľa odboru na ktorom sa pracovná pozícia ponúka.

Služobný predpis č. 4/2018, ktorý určuje podrobnosti prijímania štátnych zamestnancov, nebol od svojho vydania novelizovaný. Nereaguje tak na zmeny, ktoré sa medzitým udiali v zákonných normách, na ktoré sa odvoláva. Zákon 55/2017 o štátnej službe bol novelizovaný s účinnosťou od 1. marca 2021. Vyhláška Úradu vlády SR 127/2017 ustanovujúca podrobnosti výberových konaní (ďalej vyhláška) bola novelizovaná s účinnosťou od 1. januára 2020. Správa rezerv deklarovala, že pri výberových konaniach postupovala v zmysle vyššej právnej normy.

V platnom znení služobného prepisu vidíme aj ďalšie slabé miesta. Vyhláška napr. ustanovuje, že členom výberovej komisie je spravidla vedúci zamestnanec organizačného útvaru, na ktorom sa štátnozamestnanecké miesto obsadzuje, alebo vedúci zamestnanec nadriadeného organizačného útvaru. Služobný predpis takéto niečo výslovne nepredpokladá. Členstvo vo výberovej komisii definuje tak, že sú z radov vedúcich štátnych zamestnancov a zo štátnych zamestnancov služobného úradu. Takáto definícia automaticky nezaručuje vyváženú skladbu výberovej komisie.

Služobný predpis z vyhlášky nepreberá ustanovenie o zamedzení konfliktu záujmov (§ 8, ods. 2, písm. a), tejto dôležitej téme sa v celom znení vôbec nevenuje. Interne tak nie sú pravidlá o zamedzení konfliktu záujmov pri výbere štátnych zamestnancov nijako nastavené. Organizácia v reakcii na to argumentovala, že Služobný úrad postupuje pri výberových konaniach v súlade s vyhláškou Úradu vlády Slovenskej republiky č. 127/2017, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výberových konaniach a služobným predpisom SŠHR č. 4/2018, ktorý bližšie upravuje a špecifikuje skutočnosti, ktoré sú uvedené vo vyhláške.

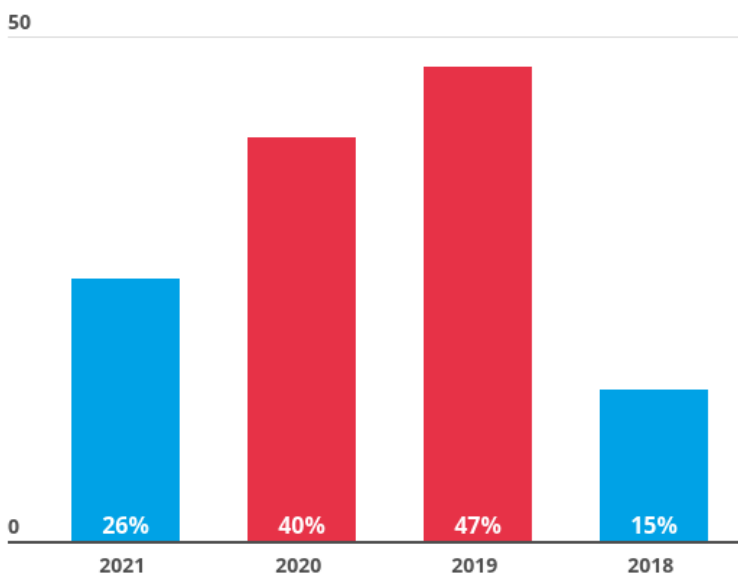
Obsadenie štátnozamestnaneckého miesta iniciuje v zmysle služobného predpisu vedúci štátny zamestnanec, v ktorého riadiacej pôsobnosti sa obsadzuje pozícia. Žiadosť predkladá osobnému

úradu. Vyhlásenie výberového konania schvaľuje generálna tajomníčka, ktorá podľa vyjadrenia organizácie vždy rešpektuje výsledok výberového konania, teda rozhodnutie výberovej komisie.

Výberové konania organizácia vyhlasuje prostredníctvom registra výberových konaní na ústrednom portáli verejnej správy. Informácie o voľných pracovných miestach sú záujemcom k dispozícii na webovej adrese open.slovensko.sk. Od 1. júna 2017 sa v tomto module zobrazujú všetky výberové konania, ktoré boli služobnými úradmi vyhlásené na obsadenie štátnozamestnaneckých miest v štátnej službe podľa zákona. Tento modul zároveň umožňuje príslušným služobným úradom

OTVORENOSŤ PERSONÁLNEJ POLITIKY SŠHR

Percentuálny podiel užších vnútorných výberových konaní na celkovej počte výberových konaní za posledné 4 roky.

Zdroj: Open Slovensko, TIS

elektronickú administráciu celého procesu výberového konania a umožní uchádzačom o štátnu službu prihlásiť sa na nimi zvolené vyhlásené výberové konanie v elektronickej podobe.

Platný služobný predpis predpokladá, že okrem ústredného portálu verejnej správy sa výberové konanie vyhlasuje aj na webovom sídle služobného úradu. Záložka „[Výberové konanie](#)“ na webovej stránke organizácie tieto informácie pri našej kontrole neobsahovala. Organizácia v reakcii na to uviedla, že záložka „[Výberové konanie](#)“ obsahuje iba aktuálne prebiehajúce výberové konania.

V zmysle zákona o výkone prác vo verejnom záujme je zamestnávateľ povinný informovať o voľných pracovných miestach na výkon práce vo verejnom záujme na mieste u zamestnávateľa, ktoré

je zamestnancom prístupné. Organizácia deklarovala, že o vyhlásených výberových konaniach pre štátnych zamestnancov a výberových konaniach pre zamestnancov vykonávajúcich práce vo verejnom záujme služobný úrad pravidelne informuje na informačnej tabuli, ktorá je umiestnená na verejne dostupnom a viditeľnom mieste, kde majú prístup všetci zamestnanci SŠHR. Tabuľa je umiestnená pod názvom „oznamy osobného úradu“.

Analýza viacročnej praxe organizácie v oblasti prijímania zamestnancov

V rámci prípravy protikorupčnej stratégie bolo zanalyzovaných 75 výberových konaní, ktoré organizácia uskutočnila v posledné štyri roky – od roku 2018 až do polovice roku 2021. Väčšiu polovicu (41) zrealizovala SŠHR v období minulého predsedu Kajetána Kičuru, menšia časť (34) sa uskutočnila od nástupu súčasného predsedu Jána Rudolfa. Zdrojovými dátami pre analýzu boli najmä informácie publikované na portáli Open.slovensko.sk

V opačnom pomere sú výberové konania na posty riaditeľov odborov. Za predošlého predsedu sa od roku 2018 uskutočnili dve takéto výberové konania, v čase súčasného predsedu ich bolo už šesť. V roku 2018 šlo o obsadenie jedinej pozície zástupcu vedúceho závodu Lupčianka, ktorého

organizácia najprv neúspešne vyberala v širšom vnútornom výberovom konaní (február 2018) a až následne v úspešnom otvorenom výberovom konaní (apríl 2018).

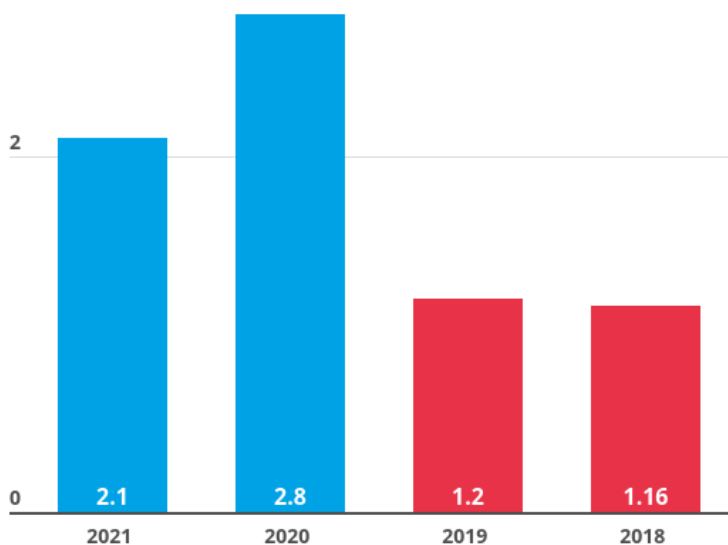
Súčasný predseda využil, že zákon o štátnej službe umožňuje obsadzovať vedúce štátnozamestnanecké miesto rovno na základe otvoreného výberového konania prístupného okrem štátnym zamestnancom aj ďalším občanom. Týmto spôsobom obsadil miesto riaditeľa Odboru koordinácie projektov EÚ (vyhlásené v januári 2021) a riaditeľa Odboru majetku a vnútornej správy (vyhlásené vo februári 2021).

Vnútorný výber súčasný predseda uprednostnil v prípade riaditeľa Odboru financovania a rozpočtu (vyhlásené v októbri 2020), riaditeľa Odboru verejného obstarávania (vyhlásené v novembri 2020) a riaditeľa osobného úradu (vyhlásené v máji 2021). Prvé dve vedúce pozície obsadil v užšom vnútornom výbere, do ktorého sa mohli zapojiť iba štátni zamestnanci v rámci organizácie.

Podiel užších vnútorných výberových konaní na celkovej počte výberových konaní, ktorý ilustruje otvorenosť personálnej politiky úradu, koliduje v sledovanom období. V prípade oboch predsedov sa vyskytol ucelený rok (v prípade Kičuru rok 2019, v prípade Rudolfa rok 2020) kedy sa podiel užších vnútorných výberov blíži k polovičnej hranici.

SÚŤAŽIVOSŤ V PERSONÁLNEJ POLITIKE SŠHR

Pomer úspešných a neúspešných kandidátov vo výberových konaniach k počtu obsadzovaných miest za posledné 4 roky.

Zdroj: Open Slovensko, TIS

● celkom
 ● vedúce posty

ZDROJ: Open.slovensko.sk, TIS
*údaj k 30.6.2021

Ďalším indikátorom kvality personálnej politiky je dosahovaná súťaživosť v rámci organizovaných výberových konaní. V takomto porovnaní si organizácia počína lepšie v období súčasného predsedu, kedy o jedno voľné štátnozamestnanecké miesto súperia v priemere viac ako dvaja úspešní, či neúspešní kandidáti. Oproti tomu bola realita v predošlom období polovičná – úspešní kandidáti vo výberoch takmer vôbec nemali rovnocenných súperov (úspešných kandidátov) alebo často nemali vôbec žiadnych súperov (úspešných alebo neúspešných kandidátov). To sa v posledných dvoch rokoch stávalo menej často, naopak sa uskutočnili tri výberové konania, kde o voľný post súťažili viac ako dvaja (traja) rovnocenní kandidáti schopní úspešne absolvovať VK.

Výberové konania v praxi

Organizáciu sme požiadali, aby nám opísala dve ňou zvolené výberové konania, pričom prvé z nich sa malo týkať riadiacej, druhé referentskej pozície.

Vybrala otvorené výberové konania z aktuálneho roku. V marci vyberala riaditeľa Odboru majetku a vnútornej správy, mesiac predtým referenta toho istého odboru. Okrem opisu výberových konaní poskytla aj príslušné zápisnice. Informácia o výberových konaniach bola zverejnená na webstránke Open.Slovensko.sk. Iným spôsobom SŠHR voľné miesta neinzerovala.

V oboch výberových konaniach bol pomerne vysoký počet prihlásených uchádzačov – v prípade riaditeľa Odboru majetku a vnútornej správy to bolo 13 uchádzačov, v prípade referenta tohto odboru 12 uchádzačov. Vo výsledku však organizácia nemala väčší počet kvalitných kandidátov. V prípade výberu riaditeľa dosiahol minimálne potrebné bodové zisky v písomnej a ústnej časti jediný kandidát, ktorý bol napokon vybraný. V prípade referentskej pozície boli ako úspešní označení dvaja kandidáti.

Organizácia nám v prípade oboch výberových konaní nebola ochotná uviesť počet, koľko prihlásených uchádzačov bolo zvnútra organizácie a koľko zvonku, či šlo o štátnych zamestnancov, z akej sféry uchádzači pochádzali. Nedozedeli sme sa ani to, či víťazní uchádzači boli zamestnancami organizácie alebo šlo o ľudí „zvonka“.

SŠHR uviedla, že podrobné informácie o uchádzačoch po skončení výberového konania neuchováva. Archivuje iba doklady (životopis) uchádzača prijatého na základe výberového konania do štátnej služby, ktoré sa uchováajú po dobu trvania štátnozamestnaneckého pomeru a po jeho skončení 50 rokov. Pri spracúvaní a ochrany osobných údajov uchádzačov o zamestnanie na účely výberového konania postupujeme podľa čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) a § 19 zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Výsledok výberových konaní organizácia zverejňuje prostredníctvom informačného systému úradu vlády. Uchádzači s prideleným identifikačným kódom, sa na webe Open.Slovensko.sk dozvedia, či výberové konanie absolvovali úspešne a či skončili v čele a získajú novú prácu. Informácie o vlastnom bodovom zisku, ako aj o tom, ako dopadli ich konkurenti, ktoré by zvýšili transparentnosť a férovosť celého procesu, k dispozícii nemajú. SŠHR zápisnicu z výberového konania nezverejňuje, neposkytuje ju ani uchádzačom. Ide o interný dokument, originál ktorého sa zakladá do spisu výberového konania a archivuje po dobu piatich rokov.

Zápisnica č. VK/2021/359

zo zasadnutia výberovej komisie vyhláseného výberového konania
na obsadenie štátnozamestnaneckého miesta

Identifikátor výberového konania: VK/2021/359
Názov služobného úradu: Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, Pražská 29, 812 61 Bratislava
Druh výberového konania: vonkajšie výberové konanie
Druh štátnej služby a obsadzovaná funkcia: štátna služba, generálny štátny radca – riaditeľ odboru
Vedúci štátny zamestnanec: áno
Odbor štátnej služby: 2.13 Správa štátnych hmotných rezerv
Organizačný útvar: Odbor majetku a vizitnej správy
Dátum, miesto a čas uskutočnenia výberového konania: 10.03.2021 o 8:30 h, 11:00 a 13:30 h,
Praha 29, 812 61 Bratislava

Počet obsadzovaných štátnozamestnaneckých miest: 1

Zloženie výberovej komisie: _____ - predseda
_____ - člen
_____ - člen

Na výberové konanie sa prihlásili a boli pozvaní:

VK/2021/359/2 (8:30 h)
VK/2021/359/6 (8:30 h)
VK/2021/359/1 (8:30 h)
VK/2021/359/4 (8:30 h)
VK/2021/359/3 (8:30 h)
VK/2021/359/7 (11:00 h)
VK/2021/359/8 (11:00 h)
VK/2021/359/10 (11:00 h)
VK/2021/359/9 (11:00 h)
VK/2021/359/12 (13:30 h)
VK/2021/359/14 (13:30 h)
VK/2021/359/11 (13:30 h)
VK/2021/359/13 (13:30 h)

Nezaradený uchádzač do výberového konania a dôvod nezaradenia:
VK/2021/359/5 - z dôvodu duplicitného podania žiadosti bez autentifikácie o zaradenie do
výberového konania (zaradený bol pod ID VK/2021/359/7)

Výberového konania sa zúčastnili:

VK/2021/359/2 (8:30 h)
VK/2021/359/6 (8:30 h)
VK/2021/359/4 (8:30 h)
VK/2021/359/3 (8:30 h)
VK/2021/359/7 (11:00 h)
VK/2021/359/10 (11:00 h)
VK/2021/359/9 (11:00 h)
VK/2021/359/13 (13:30 h)

Výberové konanie pozostávalo z písomnej časti a ústnej časti.

V písomnej časti výberového konania sa overovali odborné vedomosti uchádzača, ktoré sú potrebné alebo vhodné
vyžadom na opísané štátnozamestnanecké miesto a povolala činnosti, ktoré má vedúci úradní zamestnanec vykonávať na
príslušnom štátnozamestnaneckom mieste. Odborné vedomosti sa overovali odbornými testami, ktoré pozostávali z 30 otázok
v časovom limite 30 minút.

Ústna časť výberového konania pozostávala z osobného pohovoru riadeného osobitným rozhovorom, ktorý
viedla členská výberová komisia, ktorá absolvovala vzdelávanie zamerané na osvojenie si metód riadeného
osobného rozhovoru a jeho vyhodnotenia. Výberová komisia počas osobného pohovoru kladla otázky a zadávala na riešenie
modelové situácie na overenie požadovaných schopností a osobnostných vlastností uchádzača na základe opisu
štátnozamestnaneckého miesta.

Obr. Zápisnica z výberového konania na pozíciu riaditeľa Odboru majetku a investícií.

Zdroj: SŠHR

Príležitosti, slabé miesta a odporúčania

- Organizácia nemá nijako formalizované postupy prijímania zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme, ktorých je väčšina. Odporúčame prijatie takýchto zásad. V reakcii na to SŠHR uviedla, že akceptuje takéto odporúčanie a zahrnie ho do svojich plánov
- V sledovanom období (2018 až 2021) organizácia neuskutočnila výberové konanie na pracovné miesto zamestnanca vykonávajúceho prácu vo verejnom záujme. Navrhujeme ísť v tomto nad rámec platného zákona a priamy výber aplikovať len v nevyhnutných prípadoch a na krátky čas (napr. zastupovanie počas PN alebo iné dôvody v trvaní nie dlhšom ako 1 rok)
- Smernica určujúca postupy pri výbere štátnych zamestnancov nebola od prijatia v apríli 2018 novelizovaná. Odporúčame jej prepracovanie s ohľadom na aktuálne znenie Zákona 55/2017 Z. z. o štátnej službe a vyhlášky 132/2017 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obsadzovaní voľných štátnozamestnaneckých miest na súdoch výberovým konaním
- Interná smernica týkajúca sa výberu štátnych zamestnancov nereflektuje na možný vznik konfliktu záujmov. Odporúčame zaviesť vlastné interné pravidlá na riešenie konfliktu záujmov pri výbere uchádzačov o obsadenie voľného pracovného miesta (uchádzač vs. člen výberovej komisie), podobne ako je tomu pri verejnom obstarávaní. SŠHR v reakcii na to uviedla, že jej služobný úrad v snahe deklarovať svoju snahu o zamedzenie konfliktu záujmov, zahrnul od

01.07.2021 do prezenčnej listiny členov výberovej komisie čestné vyhlásenie, aby odstúpili z funkcie člena výberovej komisie, v prípade, ak by mohli byť vo vzťahu k niektorému z uchádzačov

- Výberové konania na štátnych zamestnancov dosahujú nízku mieru súťaživosti, teda minimum relevantnej konkurencie, ktorá by zvyšovala šancu na prijatie kvalitných zamestnancov. Dávame na zváženie rozšírenie kanálov oznamujúcich pracovné ponuky v závislosti od ich významu a dôležitosti pozície.
- Čo sa týka transparentnosti výberového procesu organizácia nejde nad rámec zákonného minima. Odporúčame prehodnotiť tento postup a zverejňovať anonymizované zápisnice z výberových konaní na stránke organizácie. Šlo by o krok nad rámec zákona, takéto opatrenie sa napr. široko uplatňuje v samospráve. Navrhujeme zvážiť krok, pri ktorom by sa zverejňoval a pravidelne – aspoň raz do roka aktualizoval zoznam pozícií, ktoré boli obsadené bez výberového konania
- Transparentnosť procesu prijímania zamestnancov navrhujeme zvýšiť aj tým, že organizácia zverejní na svojej stránke interné dokumenty – smernicu upravujúcu túto oblasť

Záver

Celkové hodnotenie				
A	B	C	D	E

V oblasti personálnej politiky pozitívne hodnotíme zvýšenie jej otvorenosti súčasným vedením organizácie, keď boli viaceré vedúce pozície obsadzované rovno cez otvorené výberové konania. Identifikovali sme však aj nedostatky s možnými rizikami pre neefektívne rozhodovanie. Proces obsadzovania voľných pracovných miest pri výkone prác vo verejnom záujme nie je zatiaľ ucelene popísaný interným predpisom, keď nie sú nijako stanovené vnútroorganizačné pravidlá výberu zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme, čo ponúka značný priestor pre svojvoľné rozhodovanie vedenia organizácie. Personálne výmeny sa uskutočňujú v súlade s platnou legislatívou, avšak menej transparentným spôsobom, keď nie sú na internetovej stránke organizácie zverejnené zápisnice z výberových konaní. Verejnosť tak nemá dostatočné množstvo informácií o procesoch a výbere zamestnancov a dokáže len ťažko posúdiť férovosť a kvalifikovanosť výberu. V mnohých výberových konaniach absentuje skutočná súťaž, keď na značnú časť pozícií nekandiduje dostatok kvalitných uchádzačov a víťazi výberových konaní prakticky nemajú konkurenciu. Doposiaľ existovali aj riziká klientelistického konania v súvislosti s absenciou interných pravidiel upravujúcich riešenie potenciálneho konfliktu záujmov.

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE

Opakované nákupy sú pre SŠHR podstatou existencie – cieľom úradu je mať k dispozícii rezervy komodít pre prípadné vojnové či iné mimoriadne stavy. Z pohľadu nákupov verejnej správy však nejde o veľké objemy – aspoň v štandardných rokoch. Kým celá slovenská verejná správa ročne spracovuje zhruba 5-tisíc verejných obstarávaní v sume 3-5 miliárd eur, štátne hmotné rezervy v priemere dvadsať zákaziek ročne rádovo v pár miliónoch eur. Objemy mierne vzrástli v rokoch 2018-19 na 15-16 miliónov eur, ale veľkou zmenou boli až pandemické nákupy, zvyčajne v priamom rokovačom konaní, v rokoch 2020-21 (viď graf vyhlásených verejných obstarávaní nižšie od analytickej spoločnosti *Transparex*).

Vývoj objemov

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky

Zdroj: transparex.sk

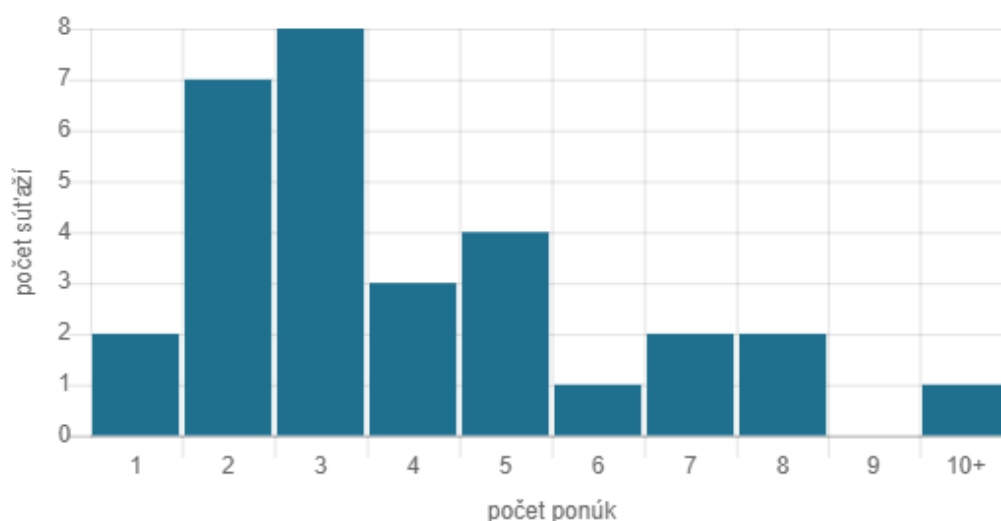
Cieľom tejto kapitoly nie je analyzovať jednotlivé zákazky, to robí do veľkej miery Úrad pre verejné obstarávanie. Skôr ide o celkové zhodnotenie prístupu SŠHR k obstarávaniu a jeho transparentnosti, a z toho odvodíme naše odporúčania. Zamerali sme sa na roky 2017-19, teda nepandemické roky, ktoré by z pohľadu potreby nákupov mali byť smerodajné aj pre budúcnosť.

Stav v oblasti verejného obstarávania pred pandémiou

V hodnotení *Zindex* od českého Datalabu a slovenskej Nadácie Zastavme korupciu, čo je inovatívny index hodnotiaci otvorenosť, konkurenciu ako aj možnosť verejnej kontroly zákaziek, bola v roku 2020 SŠHR [hodnotená podpriemerne](#). Kým malé štátne úrady podobné štátnym rezervám získali za zadávanie zákaziek v rokoch 2016-2019 v priemere 72% zo sto možných, SŠHR dostala len 58%.

Podľa hodnotenia boli Rezervy nadpriemerne dobré v relatívnej diverzifikácii dodávateľov, priemernom počte súťažiacich na jeden tender a ponuke nadštandardných lehôt pre účasť v obstarávaní.

Aj to je však dobré hodnotenie len v porovnaní s inými slovenskými úradmi, nie európskym štandardom. Priemerne v krajinách EÚ súťažia o verejné zákazky piati uchádzači. V SŠHR to boli v polovici súťaží dvaja alebo traja kandidáti (viď graf *Zindexu* nižšie).

Zdroj: Zindex.sk

Naopak SŠHR boli podľa *Zindexu* obzvlášť podpriemerné pri zadávaní zákaziek mimo štandardnej súťaže, teda tzv. podliezaním limitov pre verejné obstarávanie, nad ktorými by musela byť zákazka vyhlásená centrálné vo Vestníku verejného obstarávania.

Dobre to dokumentujú aj plány verejných obstarávaní, kde sa často vyskytujú „baťovské“ predpokladané ceny zákaziek pár eur pod limitmi pre verejné súťaženie. V Pláne verejného obstarávania pre rok 2018 bolo zo 70-tich položiek až 24 (!) takých, kde predpokladaná cena bola určená len desať až sto eur pod limitom, nad ktorým by už musela byť vyhlásená centrálna súťaž.

Por.č.	Názov zákazky	Predpokladaná hodnota zákazky (v EUR bez DPH)		Predpokladané množstvo/rozsah	Predpokladaná lehota dodania tovaru, poskytnutia služby, uskutočnenia stavebných prác	Naplňovaný čas trvania zmluvy (v rokoch)	Predpokladaná hodnota finančného plnenia v r. 2018 (v EUR bez DPH)		Predkladateľ	Druh zákazky (tovary, služby, stavebné práce, potravniny)
		bežné výdavky	kapitálové výdavky				bežné výdavky	kapitálové výdavky		
35	Rekonštrukcia bleskozvodu prevádzkovej haly OS Breziny Podzámčok		70 000,00	1 súbor	II.Q.	1		70 000,00	OSMiaVS	SP
36	Rekonštrukcia cestnej komunikácie v závode Borovina		149 900,00	1 súbor	II.Q.	1		149 900,00	OSMiaVS	SP
37	Rekonštrukcia cestnej komunikácie v závode Brodnianka		149 900,00	1 súbor	II.Q.	1		149 900,00	OSMiaVS	SP
38	Rekonštrukcia cestnej komunikácie v závode Kopaničiar		149 900,00	1 súbor	II.Q.	1		149 900,00	OSMiaVS	SP
39	Rekonštrukcia cestnej komunikácie v závode Lupčianka		149 900,00	1 súbor	II.Q.	1		149 900,00	OSMiaVS	SP
40	Rekonštrukcia cestnej komunikácie záložného pracoviska Čachtice		149 900,00	1 súbor	II.Q.	1		149 900,00	OSMiaVS	SP
41	Rekonštrukcia elektrickej inštalácie ponomých čepadiel v závode Kopaničiar		30 000,00	1 súbor	II.Q.	1		30 000,00	OSMiaVS	SP
42	Rekonštrukcia fasády OS Breziny-Podzámčok		145 000,00	1 súbor	II.Q.	1		145 000,00	OSMiaVS	SP
43	Rekonštrukcia fasády skladu C v závode Kopaničiar		65 000,00	1 súbor	II.Q.	1		65 000,00	OSMiaVS	SP
44	Rekonštrukcia komunikácie OS Hontlanske Nemce		149 900,00	1 súbor	II.Q.	1		149 900,00	OSMiaVS	SP
45	Rekonštrukcia komunikácie OS Poprad		149 900,00	1 súbor	II.Q.	1		149 900,00	OSMiaVS	SP
46	Rekonštrukcia nájazdových rámp skladov B1-B4 závodu Lupčianka		120 000,00	1 súbor	II.Q.	1		120 000,00	OSMiaVS	SP
47	Rekonštrukcia obslužných miestností skladu C v závode Kopaničiar		45 000,00	1 súbor	II.Q.	1		45 000,00	OSMiaVS	SP
48	Rekonštrukcia prístreškov na skladoch C závodu Brodnianka		25 000,00	1 súbor	II.Q.	1		25 000,00	OSMiaVS	SP
49	Rekonštrukcia rámp na skladoch C závodu Brodnianka		50 000,00	1 súbor	II.Q.	1		50 000,00	OSMiaVS	SP
...	Rekonštrukcia strechy na novovznom príma OS a remíze									

Obchádzanie limitov prebiehalo aj v umelom delení zákaziek, napríklad rekonštrukcia bleskozvodov bola v rokoch 2017-18 delená na 4-7 zákaziek malého rozsahu, hoci celkovo na ne úrad vydával okolo 300 až 500-tisíc eur bez DPH ročne, čo by vytváralo za štandardných okolností povinnosť o zákazku centrálne súťažiť v zmysle podlimitných zákaziek (v máji 2021 práve za tieto zákazky udelil ÚVO úradu pokutu⁴).

Zindex zaznamenal aj nadpriemerne časté rozhodnutia v neprospech SŠHR zo strany Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO). Celkovo od roku 2005 vyhovel desiatim námietkam voči súťažiam SŠHR, čo je vzhľadom na malý počet zadávaných zákaziek nadpriemerne veľké číslo. Pre porovnanie, Úrad vlády SR, ktorý ročne zadáva 40 tendrov, dostal v rovnakom období len päť rozhodnutí ÚVO o námietkach v jeho neprospech.

V skúmanom období 2017-19 bola objemovo najväčšou a zároveň najkontroverznejšou zákazkou [nákup bezpečnostných a technických služieb](#) na desiatich lokalitách SŠHR z roku 2018. Plán bol nakúpiť tieto služby na štyri roky s odhadovaným rozpočtom 11,7 milióna eur bez dane. Podľa rozhodnutia ÚVO z roku 2020 boli podmienky súťaže na technické služby [diskriminačné](#), keďže od uchádzačov sa vyžadovali potvrdenia o školeniach od súkromných subjektov bez súčinnosti SŠHR, a nebolo možné predložiť ekvivalentné certifikáty. Taktiež nebolo úradu z podkladov jasné, prečo SŠHR nakupovala služby na všetky objekty spolu. Práve zužovanie konkurencie nadmerne prísnymi požiadavkami na firmy bez skutočnej väzby ku kvalite ponúk je podľa ÚVO jedným [z najčastejších problémov](#) verejného obstarávania na Slovensku.

Kontrola nákupu uvoľňovacieho tanku z roku 2019 zo strany ÚVO dospela k podobným záverom – špecifikácia tovaru bola napísaná diskriminačne, laicky povedané, našitá na konkrétneho dodávateľa. Podľa zistení⁵ kontrolórov bola dokonca napísaná na základe pokynov vedenia SŠHR spolu so zástupcom firmy, ktorá bola nakoniec aj jediným uchádzačom a víťazom zákazky. V prípade už padli aj obžaloby vinníkov z oboch strán⁶. Dôkazom sú podklady špecifikácie na dokumenty, ktoré neboli súčasťou dokumentácie pre uchádzačov, ako aj požiadavky, ktoré nijako nesúviseli s funkčnosťou tovaru.

ÚVO udelilo pokutu aj za priamy nákup zdravotníckych pomôcok v úvode pandémie v marci 2020. Uskutočnený prieskum trhu totiž porušoval princípy čestnej súťaže a nediskriminácie – uchádzači nedostali rovnaké informácie a len pri niektorých bola kontrolovaná kvalita výrobkov⁷.

ÚVO kritizovalo aj vyhodnotenie ponúk pri zákazke na softvér monitorovania mimoriadnych udalostí z roku 2018. Problémom bolo, že pri hodnotení SŠHR zľavila z vlastných požiadaviek na osobnú spôsobilosť expertov dodávateľa a tak akceptovala aj ponuku, ktorá mala byť vylúčená⁸.

Spoločným znakom týchto problémov v obstarávaní sa javí svojvoľný výber dodávateľov, v niektorých prípadoch dokázateľne vedomý⁹. Tento nerovnaký prístup k uchádzačom viedol k neefektívnym nákupom pre štát.

Informovanie o súťažiach

---

⁴ <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnutí-v-konaní-o-preskúmaní-ukonov-kontrolovaného-podľa-zákona-c-3432015-z-z/document/10295>

⁵ <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnutí-v-konaní-o-preskúmaní-ukonov-kontrolovaného-podľa-zákona-c-3432015-z-z/document/10090>

⁶ <https://www.aktuality.sk/clanok/812358/najvyssi-sud-rozhodne-ci-budu-vo-vazbe-ludia-z-kicurovej-novej-kauzy/>

⁷ <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnutí-v-konaní-o-preskúmaní-ukonov-kontrolovaného-podľa-zákona-c-3432015-z-z/document/7738>

⁸ <https://www.uvo.gov.sk/prehľad-rozhodnutí-v-konaní-o-preskúmaní-ukonov-kontrolovaného-podľa-zákona-c-3432015-z-z/document/5659>

⁹ <https://dennikn.sk/2271110/kicura-osobne-manipuloval-tender-na-respiratory-prisiel-a-vynadal-celej-vyberovej-komisii-pise-prokurator/?ref=list>

Informácie o zákazkách SŠHR, vrátane dokumentácie, sú pravidelne nahrávané do [príslušného profilu verejného obstarávateľa](#) tak ako vyžaduje zákon. Aktualizované sú aj referenčné hodnotenia a súhrny zákaziek s nízkou hodnotou – v tomto smere je transparentnosť udržiavaná na dostatočnej úrovni.

Naopak pri zákazkách s nízkymi hodnotami chýba množstvo zmlúv v CRZ, čo znamená, že zákazky boli často kontrahované len objednávkami, vrátane stavebných prác do 149-tisíc eur. To zvyšuje riziko pri problémových dodávateľoch a obmedzuje verejnú kontrolu finančných tokov. Podľa informácie SŠHR bola od júla 2020 upravená v smernici verejného obstarávania povinnosť nákupy od sumy 10-tisíc eur kontrahovať aj zmluvne.

Overovanie partnerov

Zákon 315/2016 Z.z. o registri partnerov verejného sektora ukladá dodávateľom štátu povinnosť zápisu do tohto registra (ide o zákazky nad stotisíc eur ročne, resp. opakované plnenia nad 250-tisíc eur ročne). Pri nespĺnení tejto povinnosti nemôže verejný úrad či organizácia s dodávateľom uzavrieť zmluvu. Naša kontrola tejto povinnosti preukázala dodržiavanie tohto zákona.

Príležitosti, slabé miesta a odporúčania

SŠHR trpelo v období do roku 2020 de facto „únosom“ inštitúcie jeho vedením, ako tomu nasvedčuje aj policajné vyšetrovanie viacerých zákaziek úradu. Kým formálne sa vykonávanie verejného obstarávania javilo ako štandardné (viď zverejňovanie údajov, formálny postup), z pohľadu kvality nákupov bolo naopak bežným porušovaním zákona a uprednostňovaním vopred určených dodávateľov. Výmena vedenia je preto do veľkej miery predpokladom výrazného zlepšenia situácie. Z pohľadu prevencie však odporúčame nasledovné kroky, ktoré by minimalizovali manipuláciu pri zadávaní zákaziek aj v situáciách, kedy by vedenie bolo opäť naklonené korupčnému správaniu:

- Využívanie elektronických aukčných platforiem na verejné zákazky, ktoré sťažujú vylúčenie „neželateľných“ dodávateľov. Aktuálne vedenie SŠHR už v súčasnosti deklaruje realizáciu zákaziek s nízkou hodnotou aj formou elektronickej aukcie s cieľom vybrať najnižšiu cenu. Podrobnosti o takto realizovaných zákazkách nám v čase spracovania správy neboli známe.
- Pozývanie externých členov komisie na sledovanie obzvlášť dôležitých zákaziek (po príklade nákupu AG testov v roku 2020)
- Posilnenia systému vnútorného či externého nahlasovania nekalých praktík (tzv. whistleblowingu) a pravidelné školenia všetkých zamestnancov
- Školenia na možné situácie konfliktu záujmov
- Každoročné sledovanie výkonnostných indikátorov obstarávania, vrátane priemerného počtu súťažiacich, dĺžky konania, známok referencií, či rozhodnutí ÚVO v neprospech SŠHR
- Nad rámec vyššie uvedených odporúčaní SŠHR deklarovala aj prijatie internej smernice upravujúcej postupy pri VO s cieľom stransparentniť interné postupy

Záver

Celkové hodnotenie				
A	B	C	D	E

Stav verejného obstarávania v SŠHR bol v skúmanom období 2017-19 veľmi neuspokojivý. Nedodržiaval sa zákon o verejnom obstarávaní v jeho kľúčových ustanoveniach, a to najmä tých týkajúcich sa dodržiavania férovej súťaže a nediskriminácie pri prideľovaní zákaziek. Kľúčový rolu v týchto krokoch hral podľa doterajšieho vyšetrovania ex-predseda SŠHR Kajetán Kičura. Beztretnosť

sčasti dotvárali všeobecné politické pomery v orgánoch činných v trestnom konaní , ktoré nemali záujem riešiť hoci aj nezákonné kroky politických nominantov štátu. Výmena vedenia SŠHR po voľbách v roku 2020 a zmeny na polícii či prokuratúre vytvárajú výrazne motivujúcejšie prostredie dodržiavať zákon ale aj etické princípy štátnej služby. Pre neopakovanie pomerov do roku 2020 však treba posilniť tak interné mechanizmy ako aj verejný dohľad zadávania zákaziek v SŠHR.

POLITIKA PRENÁJMU A PREDAJA HNUTEĽNÉHO A NEHNUTEĽNÉHO MAJETKU

Oblasť predaja a prenájmu hnuťel'ného a nehnuteľného majetku verejnosc dlhodobo vníma z pohľadu korupcie ako problematickú. Aj SŠHR v minulosti čelila viacerým kauzám, spätým s neefektívnym, či netransparentným nakladaním s verejným majetkom. Ide preto o významnú činnosť SŠHR, a to nielen pre hodnotu majetku, s ktorým SŠHR disponuje (viac ako 65 miliónov eur), ale aj z dôvodu osobitosti majetku v správe SŠHR. Tá, na rozdiel od iných subjektov s verejným prvkom, okrem „bežnej“ správy štátneho majetku vykonáva aj správu štátnych hmotných rezerv, ktorých význam naplno preukázala súčasná pandemická situácia. Najväčšiu časť nehnuteľného majetku SŠHR preto tvoria stavby, najmä tie, ktoré sú využívané ako skladovacie priestory mobilizačných rezerv. Ide o závody Ľupčianka v Slovenskej Ľupči, závodu Borovina vo Vígľaši, závodu Brodnianka v Kysuckom Novom Meste a závodu Kopaničiar v Čachticiach.

Štátne hmotné rezervy pozostávajú z hmotných rezerv, mobilizačných rezerv a pohotovostných zásob. Tieto slúžia na dočasné riešenie následkov mimoriadnych situácií, zaistenie energetickej a potravinovej bezpečnosti štátu a tiež pre potreby ozbrojených síl. Ide tak zväčša o potraviny, pohonné hmoty, ale aj o rôzne ďalšie materiály, suroviny, stroje, či polovýrobky potrebné na preklenutie neočakávaných situácií. V zmysle výročnej správy za rok 2019 dosiahla ku koncu uvedeného roku netto hodnota zásob SŠHR (vrátane stopercentnej dcérskej akciovej spoločnosti Poľnonákup Tatry, a.s.) sumu 103.046.256 eur.

Z celkového počtu 92 zamestnancov sa v SŠHR venuje nakladaniu s majetkom 9 zamestnancov.

Cieľom tejto kapitoly nie je komplexné posúdenie rizík, vyplývajúcich z nakladania s hmotným a nehmotným majetkom SŠHR. Vzhľadom na zameranie a rozsah auditu bude nasledovná kapitola zameraná výlučne na aspekt transparentnosti a verejnej kontrolovateľnosti nakladania s majetkom SŠHR.

Stav v oblasti predaja a prenájmu hnuťel'ného a nehnuteľného majetku a slabé miesta

Nakoľko je SŠHR štátnou rozpočtovou organizáciou, jej režim nakladania s hnuťel'ným a nehnuteľným majetkom sa riadi najmä zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov („**Zákon o správe majetku štátu**“). Uvedený zákonný predpis pomerne podrobne upravuje postup prevodu majetku z vlastníctva štátu, pričom zvýšená miera transparentnosti sa vyžaduje najmä pri predaji nehnuteľností s hodnotou nad 10.000 eur, pri hnuťel'nostiach ide najmä o vymedzený majetok ako je definovaný v § 8f Zákona o správe majetku štátu. Vzhľadom na vysokú mieru kogentnosti skúmanej problematiky ponecháva zákonná úprava iba limitovanú možnosť voľnej úvahy správcu pri nakladaní s majetkom, ktorá však nie je bezvýznamná. Napriek tomu nie je vylúčené aplikovanie zvýšenej miery transparentnosti, či dobrej praxe nad rámec zákonného postupu.

Okrem zákonnej regulácie sa postup predaja a prenájmu nehnuteľného majetku v správe SŠHR spravuje aj interným predpisom - smernicou predsedu SŠHR SR č. 16/2019. Ide o deväťstranový dokument, ktorý v rozhodnej miere opisuje proces stanovený Zákonom o správe majetku štátu a iba parciálne ho dopĺňa. Zvýšený priestor by mohol byť venovaný napríklad miere transparentnosti pri jednotlivých procesoch pri nakladaní s majetkom nad rámec zákona (napr. miera informovanosti verejnosti o plánovaných prevodoch majetku, ktorého odhadovaná hodnota presahuje hodnotu 30-tisíc eur aj formou inzercie; pri všetkých prevodoch prehľadné zverejňovanie zámerov na webovom sídle SŠHR a pod.), ale aj niektorým interným procesným postupom (napr. spôsob výberu znalcov pri oceňovaní prevádzaného majetku, či bližšie podrobnosti o spôsobe výberu členov niektorých komisií, ktorých zloženie je v plnej miere naviazané na rozhodnutie predsedu SŠHR).

Vyhľadanie elektronickej aukcie - 1. kolo k. ú. Čachtice, Čachtice

Správca ponuky

Správca: Správa štátnych hmotných rezerv SR
IČO: 30844363
Adresa správcu: Pražská 29
Mesto: Bratislava
PSČ: 81263

Kontaktná osoba: Mgr. Tatiana Sálusová
tatiانا.salusova@reserves.gov.sk
tel.: 02 / 5727 8251

Údaje o ponuke

Spôsob predaja: Vyhlásenie elektronickej aukcie
Okres: Okres Nové Mesto nad Váhom
Obec: Čachtice
Katastrálne územie: Čachtice
Adresa ponúkaného majetku štátu: Čachtice

Dátum zverejnenia ponuky: 16.07.2021
Začiatok lehoty na predkladanie ponúk: 17.07.2021
Koniec lehoty na doručovanie ponúk: 13.08.2021

Termín obhliadky: dohodou (termín konania obhliadky je potrebné dostatočne VOPRED dohodnúť s kontaktnou osobou)
Výhrada odstúpenia predávajúceho od ponuky: áno

Zábezpeka suma: 129 000,00 €
Zábezpeka banka: Štátna pokladnica
Zábezpeka účet: SK718180000007000277925
Zábezpeka variabilný symbol: 145
Primeraná cena: **1 290 000,00 €**

~ Poznámka k ponuke:

Slovenská republika zastúpená Správou štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, Pražská 29, 812 63 Bratislava (ďalej len "správca"), v súlade so zákonom NR SR č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon") oznamuje "Vyhlásenie elektronickej aukcie - 1. kolo" na nehnuteľnosti spolu s príslušenstvom v katastrálnom území Čachtice, obec Čachtice, okres Nové Mesto nad Váhom". Nehnuteľnosti sú zapísané na LV č. 145 vedenom katastrálnym odborom Okresného úradu Nové Mesto nad Váhom.

Primeraná cena nehnuteľnosti vrátane príslušenstva je stanovená na základe znaleckého posudku číslo 22/2021 zo dňa 21.05.2021 na sumu 1 290 000,00 € (slovom: jedenmilión dvesto deväťdesiatštyri eur).

Cenovú ponuku je potrebné doručiť v zalepenej obálke, na ktorej záujemca uvedie svoj názov (obchodné meno, resp. meno a priezvisko) a adresu s označením príslušného hesla "ELEKTRONICKÁ AUKCIA 1, kolo - k. ú. Čachtice - NEOTVÁRAT". Písomnú ponuku je potrebné doručiť poštou alebo odovzdať osobne do 20 pracovných dní odo dňa nasledujúceho po zverejnení ponuky. Pri osobnom odovzdaní ponuky je možné ponuku odovzdať počas stránkových hodín do podateľne správcu. Cenová ponuka musí obsahovať nasledovné náležitosti:

- u fyzických osôb: meno a priezvisko, trvalé bydlisko, dátum narodenia, špecifikácie majetku podľa oznámenia v ROPK v časti elektronickej aukcia, účel využitia nehnuteľnosti, ponúknutú cenu, podpis záujemcu, telefónny kontakt a e-mailovú adresu,

- u právnických osôb: obchodné meno, sídlo, IČO, meno a podateľne oprávnený konateľ v mene spoločnosti; špecifikáciu majetku podľa oznámenia v ROPK v časti elektronickej aukcia, účel využitia nehnuteľnosti, ponúknutú cenu

Obr. Vyhlásenie elektronickej aukcie na predaj nehnuteľnosti

Zdroj: REGISTER PONÚKANÉHO MAJETKU ŠTÁTU - ropk.sk

Súčasťou smernice je aj stručný etický kódex pri nakladaní s nehnuteľným majetkom štátu v správe SŠHR. Pozitívom v tomto smere je krátka interná úprava riešenia konfliktu záujmov, či integrácia zákazu prijímania darov a iných výhod v súvislosti s rozhodovacími procesmi. Pre lepšiu praktickú aplikovateľnosť by však etický kódex mohol obsahovať aj bližšie podrobnosti, či ilustratívne príklady. Niektoré vágne formulácie ako „zamestnanec koná politicky neutrálnym spôsobom“, či „zamestnanec sa vyhýba činnosti, ktorá by poškodzovala dôveru verejnosti a SŠHR SR v jeho schopnosť plniť svoje povinnosti nestranne“ na jednej strane umožňuje širokú mieru aplikovateľnosti, avšak pre neurčitost môže v praxi pôsobiť skôr deklaratórne, než prakticky využiteľne. Prospešná by mohla byť aj úprava prípadov, kedy sa do konfliktu záujmov dostáva predseda SŠHR. Je na zváženie, či takto fragmentovaná úprava etických štandardov prináša očakávané výsledky (resp. väčšiu prehľadnosť) alebo by bolo vhodnejšie pripraviť jeden etický kódex, pokrývajúci všetky oblasti etiky pre celú organizáciu.

Smernica nie je verejne dostupná, TIS bola sprístupnená v rámci auditu. Nemožnosť zverejnenia smernice SŠHR odôvodňuje potenciálnym ovplyvňovaním jednotlivých krokov zo strany externých subjektov na úroveň jednotlivých pracovných pozícií.

V zmysle odpovede v auditnom dotazníku SŠHR postupuje pri predaji nehnuteľného majetku podľa plánu predaja, vypracovaného pre príslušný kalendárny rok. Poskytnutý dokument však skôr vykazuje znaky evidencie už prevedeného prebytočného majetku. Pri hnutelnom majetku SŠHR nevypracováva plán predaja na jednotlivé kalendárne roky.

Samotný proces prevodu majetku pozostáva z viacerých krokov. V prípade prevodu hnutelného i nehnuteľného majetku rozhoduje o výbere majetku určeného na predaj predseda SŠHR, ktorý koná na odporúčanie komisie. Jej členov menuje a odvoláva predseda SŠHR. Z rokovaní komisie o prebytočnosti, či neupotrebitelnosti konkrétneho majetku sa vyhotovuje zápisnica s odporúčaním na vydanie rozhodnutia o prebytočnosti, resp. neupotrebitelnosti majetku. Po rozhodnutí predsedu

SŠHR o prebytočnosti majetku nasleduje zverejnenie ponuky pre správcov štátneho majetku v registri ponúkaného majetku štátu („ROPK“), a to na základe vypracovaného znaleckého posudku za účelom stanovenia primeranej ceny. Zákonná úprava, ani interné predpisy neupravujú bližšie podrobnosti o výbere znalcov, pričom napriek ich povinnosti konať s odbornou starostlivosťou môže mať výber znalca značný dopad na celkový proces prevodu majetku. V zmysle dotazníka vyberá SŠHR znalca najmä podľa geografického hľadiska, pričom zväčša oslovuje viacerých znalcov, kde rozhodujúcim faktorom je najnižšia cena.

V prípade, ak žiadny zo správcov neprejaví záujem o ponúkaný majetok, je tento majetok ponúknutý cez ROPK pre verejnosť. Ponuka v registri musí obsahovať najmä identifikáciu majetku s uvedením jeho charakteristiky, požadovanú odplatu a lehotu na doručenie ponúk, ktorá nesmie byť kratšia ako 30 dní odo dňa nasledujúceho po dni zverejnenia ponuky. Nehnuteľnosti do 10.000 eur sú prevádzané formou ponukového konania, pri ktorom sa uzatvára zmluva so záujemcom, ktorý ponúkol najvyššiu cenu. V ostatných prípadoch sa postupuje formou elektronickej aukcie, pričom zmluva sa uzatvára s úspešným záujemcom.

V zmysle Zákona o správe majetku štátu prebytočný hnutelný majetok štátu, ktorý sa nepovažuje za vymedzený hnutelný majetok štátu nie je správca povinný ponúknuť v osobitnom ponukovom konaní alebo v elektronickej aukcii; pri ich prevode je povinný postupovať transparentne, hospodárne a efektívne. Bližšie podrobnosti zákon, ani interné predpisy SŠHR neustanovujú.

V rokoch 2018-2020 bol nehnuteľný majetok prevádzaný v 15 prípadoch (2018 – 8; 2019 – 7; 2020 - 3), a to za celkovú sumu 1 448 013 eur (2018 – 390.475 eur; 2019 – 492.538 eur; 2020 – 565.000 eur).

Ako problematické je možné hodnotiť skutočnosť, že okrem zákonom stanovených náležitostí neinformuje SŠHR o prevodoch majetku prostredníctvom žiadneho iného informačného kanála, a to ani na svojej internetovej stránke, či v akýchkoľvek národných, resp. regionálnych periodikách. V zmysle dotazníka [J11] ale vzhľadom na to, že SŠHR plánuje nakladať s vyčlenenými mobilizačnými rezervami ako s hnutelným majetkom, plánuje tieto informácie zverejňovať na svojej internetovej stránke. Následne by v budúcnosti mali byť predmetné informácie zverejňované aj na webových sídlach iných rezortov.

Parciálne doplnenia regulácie nakladania s hmotným majetkom upravuje interný predpis – smernica predsedu SŠHR SR 2/2018 o evidencii majetku štátu v správe SŠHR SR - zaraďovaní, vyradovaní, odpisovaní a presune majetku. Tento interný predpis je verejne dostupný na webovom sídle SŠHR.

Pre riadne napĺňanie účelu SŠHR je dôležitá aj politika nájmu majetku, pričom SŠHR v týchto vzťahoch vystupuje ako prenajímateľ (v zmysle dotazníka je celková výška prenajímaného majetku cca. 244-tisíc eur), ale ešte častejšie ako nájomca (celková výška prenajatého majetku je cca 903-tisíc eur). SŠHR vedie zoznam prenajatého majetku a tento je verejne dostupný aj v elektronickej podobe na internete. Zoznam je aktualizovaný na štvrťročnej báze. SŠHR zverejňuje na svojom webovom sídle aj zoznam nájomných zmlúv. Údaje o prenájme sa však pred rozhodnutím o prenájme majetku nezverejňujú.

V zmysle zákonnej regulácie je maximálna dĺžka nájmu päť rokov, pričom v zmysle dotazníka SŠHR uzatvára nájomné zmluvy spravidla na päť rokov. Tieto kontrakty nie je možné automaticky predlžovať. SŠHR nevyhotovuje cenovú mapu nehnuteľností, stanovenie ceny závisí od VZN obce, v ktorej sa nehnuteľnosti nachádzajú, resp. od okolitých obcí. V prípade, ak tieto údaje nevyplývajú z VZN, oslovuje SŠHR realitné kancelárie s požiadavkou o stanovenie hodnoty nehnuteľností. V prípade neaktuálnych VZN sa pripočítava k pôvodnej sume výška inflácie. Tento postup ale nie je stanovený v žiadnom z interných predpisov.

Príležitosti, slabé miesta a odporúčania

- Zvýšiť mieru transparentnosti pri ponuke predaja alebo prenájmu majetku v správe SŠHR, a to aj nad rámec zákonom vyžadovaného minima. Vhodným riešením je najmä zlepšenie informovanosti verejnosti o ponuke predaja, či nájmu, a to najmä využívaním ďalších informačných kanálov okrem ROPK
- Ako rizikový faktor vnímame aj skutočnosť, že zloženie komisií je plne podriadené predsedovi, ktorý zároveň finálne rozhoduje o prevode majetku. Zvýšená miera oddelenia kreácie jednotlivých komisií od osoby predsedu SŠHR by mohla prispieť k prehĺbeniu prevencie pred neefektívnym nakladaním so štátnym majetkom. Napriek skutočnosti, že členov komisií v zmysle zákonnej regulácie vymenúva a odvoláva predseda, do úvahy prichádza najmä kompetencia navrhovať členov, a to pre určených riadiacich pracovníkov (napr. riaditeľov jednotlivých odborov).
- Zvýšenie transparentnosti je možné zabezpečiť aj zlepšenou mierou publikovania interných predpisov na webovom sídle SŠHR, aby mala verejnosť lepší prehľad o procesoch spojených s nakladaním s majetkom v správe SŠHR. Za vhodné považujeme aj upravenie vnútorných procesov pre nakladanie s majetkom, na ktorý sa nevzťahuje zákonná regulácia (najmä hnutelným pod zákonom stanovené limity)
- Zásadné zvýšenie transparentnosti je v skúmanej problematike potrebné pre dcérsku spoločnosť Poľnonákup Tatry, a.s. Tá [v poslednom TIS rebríčku hodnotenia transparentnosti štátnych a samosprávnych firiem](#) získala pri posudzovaní verejného obstarávania a nakladania s majetkom iba 30% možného bodového hodnotenia, čím skončila výrazne za priemerom skúmanej vzorky 100 najväčších verejných firiem. Nedostatky sme identifikovali najmä v oblasti informovania verejnosti o plánovaných predajoch a nájmoch majetku, neexistencii pravidiel pre predaj a nájom majetku a tiež v oblasti transparentnosti verejného obstarávania

Záver

Celkové hodnotenie				
A	B	C	D	E

SŠHR sa v skúmanej politike musí v rozhodnej miere riadiť zákonom definovaným postupom, ktorý sa odlišuje v závislosti od druhu majetku, jeho stavu (prebytočný, dočasne prebytočný, neupotrebitelný) a formy nakladania s ním. Napriek tomu nie je vylúčená zvýšená miera transparentnosti nad rámec požadovaný zákonom, a to najmä pri využívaní rôznych informačných kanálov na zvýšenie povedomia verejnosti o plánovanom nakladaní so štátnym majetkom. Tieto opatrenia však SŠHR nerealizuje.

Taktiež je vhodné vziať do úvahy väčšie oddelenie zloženia komisií od osoby predsedu SŠHR, a to najmä s ohľadom na predchádzajúcu prax zavedenú v tejto organizácii. Tieto procesy totiž nie sú nastavované výlučne pre potreby súčasného manažmentu, ale aj pre budúcnosť. Písané pravidlá a väčšia nezávislosť v procesoch znižujú riziko arbitrárneho rozhodovania a nastavujú mantinely aj pre "horšie časy".

ETICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Na Slovensku je zatiaľ ojedinelým javom, ak čelný predstaviteľ štátnej organizácie skončí vo väzbe s obvinením z korupcie a ďalšej závažnej protispoločenskej činnosti. Správa štátnych hmotných rezerv čelila v uplynulom roku takejto situácii, podrobnosti stíhania jej bývalého predsedu Kajetána Kičuru naznačujú existenciu systémových porúch v jej fungovaní. Pred novým vedením stojí úloha zlepšiť pošramotenú povesť organizácie. Jedným z dobrých krokov pre naplnenie takéhoto cieľa je aj snaha o budovanie etického prostredia, v ktorom zamestnanci budú motivovaní robiť dobré veci z celospoločenského hľadiska a neuspokoja sa s len formálnym dodržiavaním zákonných noriem.

Stav v oblasti etiky

Etika je v SŠHR väčšou témou iba od roku 2020, keď sa jej služobný úrad začal riadiť etickým kódom štátneho zamestnanca vypracovaným Radou pre štátnu službu. Kódex nadobudol účinnosť 1. januára 2020 zverejnením vyhlášky Úradu vlády SR č. 400/2019 Z.z. V prostredí SŠHR je záväzný pre štátnych zamestnancov, ktorým ho Služobný úrad odoslal prostredníctvom e-mailu. Na svojej webstránke SŠHR kódex nezverejňuje.

Ako prvú normu z oblasti etiky, konfliktu záujmov a protikorupčnej oblasti prijala SŠHR v máji 2015 smernicu vtedajšieho predsedu SŠHR Kajetána Kičuru s názvom Vnútorňý systém vybavovania podnetov. Dokument vypracovaný odborom kontroly určuje pravidlá pre podávanie, prijímanie, evidenciu a vybavovanie podnetov zamestnancov SŠHR a podniku Poľnonákup Tatry.

Za obdobie účinnosti smernice organizácia neprijala žiadne vnútorné podnety od zamestnancov.

Ešte v ten istý rok bola smernica novelizovaná, dodatok z decembra 2015 zadefinoval protikorupčnú linku, ktorou sa stala e-mailová adresa info@reserves.gov.sk Tým sa v organizácii ustanovili pravidlá aj pre podávanie protikorupčných podnetov zo strany verejnosti. Protikorupčnú linku úrad zverejnil na svojej webovej stránke, kde je aj v súčasnosti. SŠHR preveruje aj oznámenia anonymných oznamovateľov, ak prinášajú poznatky a údaje, ktoré je možné hodnoverne preskúmať, vyhodnotiť a vyvolať dôsledky protikorupčného správania.

Od zavedenia protikorupčnej linky organizácia neprijala žiadne oznámenia.

Na oblasť etiky sa, okrem iného, sústredil ani príkaz predsedu SŠHR z toho istého roku 2015, ktorým sa v organizácii implementoval Akčný plán na posilnenie Slovenskej republiky ako právneho štátu v podmienkach SŠHR, a to v časti týkajúcej sa korupcie. SŠHR z akčného plánu prevzala aj úlohu č. 4 Prijímať rezortné etické kódexy štátnych zamestnancov a dôsledne aplikovať prijaté etické štandardy.

Za plnenie tejto úlohy bola zodpovedná riaditeľka osobného úradu, ktorá však nemala termín, ten bol stanovený ako „priebežne“. Splnenie úlohy trvalo viac ako štyri roky, keď organizácia zaviedla na konci roka 2019 parciálny Etický kódex pri nakladaní s nehnuteľným majetkom štátu v správe SŠHR. Prijatý bol ako príloha smernice predsedu Kajetána Kičuru č. 16/2019 Nakladanie s nehnuteľným majetkom štátu v správe SŠHR. Cieľom je zamedziť možnému výskytu korupcie a neefektívnemu vynakladaniu verejných prostriedkov.

Kódex vymedzuje rámec a pravidlá pre riešenie etických otázok v oblasti nakladania s nehnuteľným majetkom štátu. Je platný nielen pre štátnych zamestnancov ale aj pre zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme, ktorí participujú v procese nakladania s nehnuteľným majetkom štátu. V praxi ide o pracovníkov odboru riadenia ŠHR, odboru majetku a vnútornej správy, ale aj o pracovníkov legislatívno-právneho odboru, ktorí majú na starosti pripomienkovanie zmlúv a odboru financovania a rozpočtu, ktorý je zainteresovaný do procesu z účtovného pohľadu. Kódex rieši problematiku konfliktu záujmov, darov a dôvernosti informácií.

Súčasný predseda SŠHR Ján Rudolf zaviedol napokon vlani aj ďalší Etický kódex pre oblasť verejného obstarávania, ktorý je prílohou jeho smernice č. 2/2020 Proces prípravy a realizácie verejného obstarávania v podmienkach SŠHR z 20. júna 2020. Cieľom tohto kódexu je stanoviť a podporovať základné zásady a pravidlá správania sa štátnych zamestnancov a zamestnancov pri výkone prác vo verejnom záujme, ktorí participujú na procese verejného obstarávania. V praxi ide o pracovníkov odboru verejného obstarávania, odboru riadenia štátnych hmotných rezerv a legislatívno-právneho odboru. Na procese verejného obstarávania však svojim spôsobom participuje prakticky každý odbor, ktorý je predkladateľom návrhu na verejné obstarávanie, vrátane závodov. Kódex je identický s Etickým kódexom pri nakladaní s nehnuteľným majetkom štátu a rieši opäť otázku konfliktu záujmov, darov a dôvernosti informácií.

Organizácia má od septembra 2019 aj vlastný rezortný protikorupčný program, ktorý bol prijatý ako príkaz predsedu Kajetána Kičuru. SŠHR ním nadviazala na Protikorupčnú politiku SR na roky 2019 až 2023 schválenú vládou v decembri 2018. Adresátmi programu sú zamestnanci a ostatní pracovníci SŠHR, ktorým program poskytuje súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcii, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a zmenšovania priestoru na ich vznik a existenciu. Oblasť etiky sa program nevenuje.

Kvalita interných noriem, ďalšej infraštruktúry a procesov, personálne obsadenie

V rámci auditu bol zhodnotený stav etickej infraštruktúry z pohľadu definovania pravidiel, etických hodnôt a popisu súvisiacich postupov.

SŠHR nemá spracovanú samostatnú záväznú normu, ktorá by sa venovala problematike etiky a vzťahovala na zamestnancov. Prevzala a od roku 2020 využíva Etický kódex štátneho zamestnanca v podobe, ako ho vypracovala Rada pre štátnu službu. SŠHR a jej služobný úrad teda nepatrí k iniciatívnej menšine služobných úradov, ktoré etické kódexy prijímali už aj pred tým, na základe vlastného uváženia.

Hlavným nedostatkom takéhoto postupu je, že etický kódex sa vzťahuje iba na štátnych zamestnancov, ktorých služobný úrad zamestnáva na základe zákona o štátnej službe. Z celkovo 88 zamestnancov (údaj k 30.6.2021) je v stálom štátnozamestnaneckom pomere 40 a v dočasnom štátnozamestnaneckom pomere 2 zamestnanci.

SŠHR však zamestnáva aj 46 zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme. Polovica zamestnancov teda nespadá pod hlavnú etickú normu, ktorou sa riadi služobný úrad. Samotná Rada pre štátnu službu pritom [odporúča ako vhodné](#), aby služobné úrady prijali obdobnú normu aj pre zamestnancov, ktorí nie sú zamestnávaní na základe zákona o štátnej službe. Etický kódex štátneho zamestnanca pritom môže slúžiť ako inšpirácia.

V prípade [Etického kódexu štátneho zamestnanca](#) ide o modernú normu, v ktorej Rada pre štátnu službu zhrnula poznatky z prostredia štátnej správy na Slovensku a využila aj skúsenosti z verejného sektora v zahraničí, dobrú prax z podnikateľského prostredia, ako aj odporúčania OECD a Rady Európy. I tak však vyvstáva otázka, či takýto viac-menej všeobecný dokument neprispôbiť na špecifické prostredie SŠHR, aby lepšie odrážal konkrétne situácie, ku ktorým tu na poli etiky môže dôjsť a dochádza. To by mohlo byť aj podstatou pravidelného prehodnocovania kódexu na základe konkrétnych etických dilem, ktoré na pôde SŠHR vznikli.

Tieto skutočnosti by sa mali čoskoro zmeniť. V závere, počas finálneho pripomienkovania, informovala SŠHR, že pripravuje jednotný Etický kódex štátneho zamestnanca a zamestnanca pri výkone prác vo verejnom záujme, ktorý má prihliadať na zamestnancov v štátnej službe a súčasne aj na zamestnancov zamestnaných vo verejnom záujme. Dokument je podľa vyjadrenia, ktoré organizácia poskytla v procese pripomienkovania tejto analýzy, už schválený a bude zverejnený na internetovej stránke Správy rezerv s účinnosťou od 1. októbra 2021. Transparency nemala možnosť sa s ním oboznámiť.

Takýto jednotný etický kódex vzniká ako výstup v rámci projektu Spoločného systému hodnotenia kvality (model CAF). SŠHR sa do neho zapojila s cieľom zavedenia a zabezpečenia kontinuálneho rozvoja systému manažérstva, ktorý je spôsobilý zvyšovať kvalitu a efektívnosť verejných služieb. V tejto súvislosti bola na zabezpečenie jednotného postupu pri implementácii projektu prijatá Smernica predsedu SŠHR č. 2/2021, ktorú sme nemali pri tvorbe auditu k dispozícii. Jednou zo sledovaných úloh projektu je aj etické správanie sa zamestnancov a ich povedomie o možnom konflikte záujmov. Výsledkom mala byť identifikácia slabých stránok, chybných procesov a definícia priestoru na zlepšenie.

Je otáznosť, či je v súčasnej situácii potrebné, aby mala SŠHR až trojicu kódexov, s ktorých dva sa vzťahujú len na špecifické oblasti jej činnosti (nakladanie s nehnuteľným majetkom a verejné obstarávanie). Organizácia však takýto stav považuje za užitočný. Argumentuje pritom tým, že ponechanie aj iných kódexov, ako je kódex definovaný v zákone o štátnej službe je na osobitnom rozhodnutí a má význam vtedy, ak je účelné upraviť etické správanie aj iným kódexom ako je Etický kódex vydávaný Úradom vlády SR.

Práve oblasti verejného obstarávania a nakladania s majetkom štátu sú podľa SŠHR oblasťami, v ktorých by bolo prijatie akéhokoľvek daru problematické a s veľkou pravdepodobnosťou by mohlo viesť k sankciám alebo spochybňovaniu procesu. Tvrdí, že je rozdiel prijať prípadný bežný dar, ktorý predpokladá etický kódex vydaný Úradom vlády SR pri činnostiach, u ktorých sa nenakladá s finančnými prostriedkami oproti činnostiam pri nakladaní s majetkom štátu alebo verejnom obstarávaní, ktoré majú priamy vplyv na hospodárenie s peňažnými prostriedkami.

Analýza viacročnej praxe úradu v oblasti etiky a konfliktu záujmov

Zo skúseností, ktoré máme najmä z oblasti samosprávy vyplýva, že agenda etiky sa často krát zužuje na prijatie etického kódexu, s ktorým už však organizácie ďalej nepracujú. Takýto problém z formálnosťou konštatuje aj Úrad pre verejnú službu, ktorý služobné úrady nabáda, že prijatie etického kódexu je len prvým krokom k vytvoreniu etického prostredia. Je dôležité etiku zapracovať do riadenia ľudských zdrojov, podnecovať diskusie na túto tému a venovať sa prevencii a poradenstvu. Aj z našich poznatkov vyplýva, že dôležitú úlohu hrá, či zamestnanci cítia podporu vedenia aj v citlivých prípadoch a nemajú obavy z postihu pri oznamovaní etických prešľapov.

Treba konštatovať, že SŠHR zastala v oblasti etiky na začiatku a nerozvíja potrebným spôsobom nadväzujúcu infraštruktúru. Najlepším indikátorom prítomnosti fungujúceho etického prostredia je existencia konkrétnych etických dilem, ktoré sú predmetom diskusie v organizácii, ako aj existencia prípadných podnetov. To sa na pôde SŠHR nedeje, organizácia zatiaľ nezaevidovala žiadne oznámenie alebo etický podnet, nemá zavedenú evidenciu a nie je tu zaznamenaný ani riešený prípad konfliktu záujmov.

Dobрым krokom je skutočnosť, že v organizácii je ustanovená osoba, ktorá má oblasť etiky na starosti. Je ňou tzv. poradca pre etické správanie, ktorá bola vytvorená v auguste 2020. Funkčne ide o pracovníka na nižšom stupni – štátneho radcu, ktorý je podriadený riaditeľke osobného úradu. Agendu zabezpečuje ako časť svojej pracovnej náplne, pričom zodpovedá za oblasť vzdelávania, realizáciu výberových konaní a agendu majetkových priznaní. Výsledky jeho pôsobenia sú nateraz skromné.

V roku 2020 SŠHR začala spoluprácu s Radou pre štátnu službu SR v oblasti podpory a sprostredkovaní dostupných informácií pri riešení etických dilem a zároveň vytvorili platformu na vzájomnú komunikáciu etického poradcu s príslušnými pracovníkmi RŠS na konzultácie pri riešení danej problematiky. Etický poradca sa zúčastnil školenia a dvoch stretnutí zameraných na základné etické zásady a princípy štátnych zamestnancov pri výkone verejného záujmu a vytváranie nevyhnutných predpokladov činnosti etických poradcov.

Stretnutia etických poradcov a školenie boli realizované online, pričom intenzívnejšie aktivity boli obmedzené z dôvodu pandemickej situácie. Aktuálne pokračuje školenie firmy Verlag Dashöfer pod názvom „Diskriminácia a konflikty na pracovisku (mobbing, bossing, staffing) – právny a psychologický pohľad“, do ktorého je SŠHR zapojená.

Etické konanie je jednou z povinností štátneho zamestnanca, ktoré sú definované v zákone o štátnej službe. Je preto žiadúce, aby SŠHR zapracovala aj oblasť etiky do vzdelávacích aktivít a nastavila mechanizmy na oznamovanie porušení etického kódexu a následného vyvodzovania zodpovednosti. Dôležitou v tejto oblasti je prevencia, ktorá však zatiaľ v prostredí SŠHR absentuje.

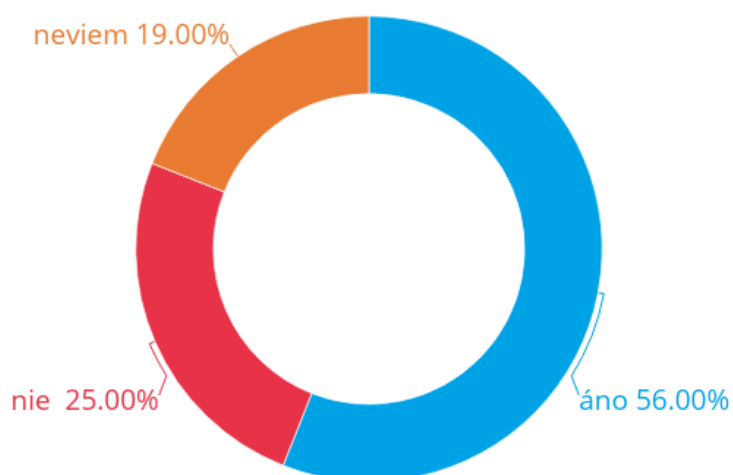
Služobný úrad v uplynulom období zorganizoval školenie zamerané na vnímanie etiky a presadzovanie etických noriem v štátnej správe. V rámci riadenia ľudských zdrojov je každý nový zamestnanec SŠHR pri nástupe oboznámený s pôsobením poradcu pre etické správanie, na ktorého sa môže obrátiť v prípade etickej dilemy a iných otázok súvisiacich s etikou.

V rámci pracovno-vzdelávacieho stretnutia má organizácia naplánované vzdelávanie v oblasti etického správania zameraného na prevenciu a rozvoj etiky s otvorenou diskusiou pre zamestnancov SŠHR. Služobný úrad má v pláne zároveň naďalej kontinuálne vzdelávať, informovať a otvárať tému v oblasti etiky.

Interné normy dotýkajúce sa oblasti etiky, ako aj Etický kódex štátneho zamestnanca organizácia nezverejňuje na svojej webstránke. Etický kódex štátneho zamestnanca majú zamestnanci k dispozícii na informačnej tabuli, spolu aj s kontaktom na etického poradcu. Po prijatí nového Etického kódexu bude súčasťou procesu prijímania nového zamestnanca aj oboznámenie sa s etickým kódexom a možnosťou konzultovať etické problémy s etickým poradcom, ktoré zamestnanec potvrdí svojim podpisom.

Ako sme spomenuli vyššie v SŠHR sa zatiaľ nevyskytli oznámenia a neprebíhala ani vnútroorganizačná diskusia o konkrétnej etickej dileme, ktorá by mohla medzi zamestnancami zvýšiť povedomie o tejto oblasti. Nie sú tiež známe výsledky poradenskej činnosti poradcu pre etické správanie.

Má Správa štátnych hmotných rezerv prijatý etický kódex platný pre zamestnancov?

SŠHR argumentuje zhoršenou pandemickou situáciou v roku 2020, v rámci ktorej museli zamestnanci preukazovať zvýšené pracovné nasadenie pri plnení úloh vyplývajúcich z uznesenia vlády v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie a núdzového stavu. Pozornosť sa upriamovala na zvládnutie krízovej situácie, prioritou bolo zabezpečovanie zdravotných pomôcok. Organizácia sa podľa jej vyjadrenia aj napriek tomu snažila posilniť tému etiky v povedomí zamestnancov.

Výskum etického prostredia - anonymný dotazník medzi zamestnancami úradu

Etika je v slovenských reáliách

Zdroj: Transparency International Slovensko, dotazníkový prieskum 6/2021, vzorka 16 respondentov

stále skôr na okraji a je málo uplatňovaným faktorom pri vedení ľudí. Výnimkou nie je ani SŠHR, čo ukázal aj anonymný internetový dotazníkový prieskum, ktorý sme zrealizovali medzi jej zamestnancami. Žiaľ, dotazník nakoniec vyplnilo iba 16 zamestnancov, vďaka čomu je jeho výpovedná hodnota obmedzená.

Prieskum ukázal, že medzi zamestnancami SŠHR môže absentovať základné povedomie o oblasti etiky. Iba niečo cez polovicu opýtaných (56%) vedelo o tom, že na pôde organizácie bol prijatý etický kódex platný pre zamestnancov. Až štvrtina (25%) sa domnieva, že etický kódex prijatý nebol a zvyšná pätina (18,8%) nevedela na otázku odpovedať.

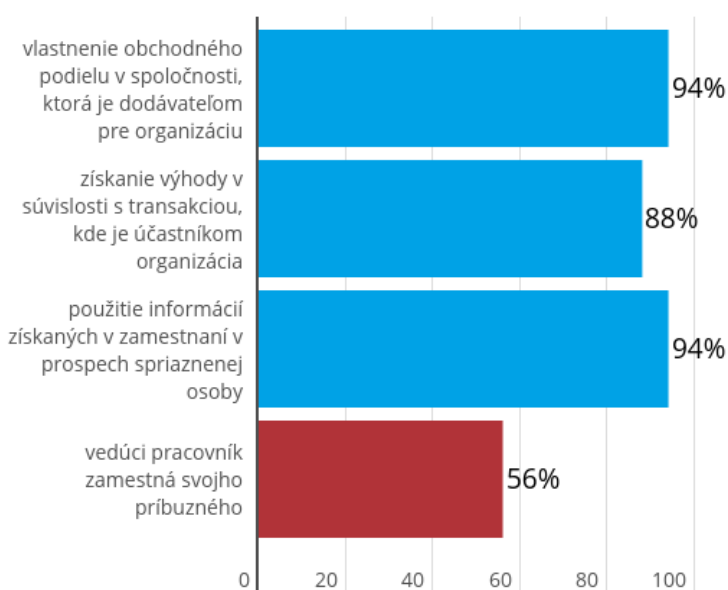
Takýto výsledok je horší ako sme zaznamenali pri sérii etických školení v samospráve v roku 2019, kde vo väčšine z ôsmich miest bola vyššia vedomosť o prijatí etického kódexu medzi zamestnancami ich úradov. Nízka znalosť nepochybne súvisí s tým, že o etike dostávajú zrejme len minimum informácií. V takejto situácii je otázne, do akej miery štátni zamestnanci SŠHR poznajú obsah etického kódexu, v súlade s ktorým sú povinní konať.

Možné rezervy v tejto oblasti naznačuje malý test, ktorý sme v dotazníku pre zamestnancov prichystali. Ponúkli sme im štyri situácie, z ktorých každá predstavuje konflikt záujmov. Až tri situácie vyhodnotila veľká väčšina respondentov správne. Iba polovica z nich (56%), však za konflikt záujmov označila situáciu, ak vedúci pracovník zamestná svojho príbuzného.

Ako problematické sa ukazuje aj nastavenie politiky darov. Takmer všetci zapojení zamestnanci (94%) tvrdia, že v posledných piatich rokoch žiaden dar neprijali. Dali sme im však ďalej posúdiť, ktoré z darov menovaných ako príklad by na základe obvyklej praxe v organizácii už nemali prijívať. Ukázalo sa, zamestnanci nemajú celkom jasno v pravidlách, ktoré zakazujú prijímanie akýchkoľvek darov.

Iba pre dve tretiny respondentov je neprijateľné pozvanie na obed (69%) alebo prijatie čokolády (62%). Len pre polovicu je neprijateľná (50%) prezentácia obchodného partnera s programom, občerstvením a darčekom a len pre necelú tretinu (31%) bezodplatné poskytnutie školenia. Propagačné pero s logom partnera by si neváhalo vziať až 94 percent do prieskumu zapojených zamestnancov.

Ktorá z týchto situácií predstavuje konflikt záujmov? /môžete označiť viac možností/

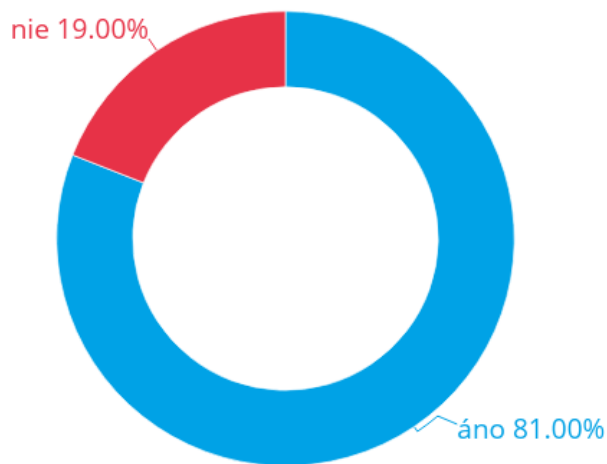

Zdroj: Transparency International Slovensko, dotazníkový prieskum v SŠHR 6/2021, vzo rka 16 respondentov

Presnejšie stanovenie hraníc prijateľnosti daru by uvítala takmer tretina (31%) zamestnancov, nevedela sa vyjadriť takmer polovica (44%). Služobný úrad nemá stanovené presnejšie pravidlá, ako majú zamestnanci postupovať, ak je im ponúknutá pozornosť, pohostinnosť, bezplatná účasť na podujatí alebo dar. Viacerí zamestnanci v prieskume uviedli, že by uvítali lepšie informácie o politike darov v organizácii.

Kľúčovým v oblasti etiky je, aby v organizácii vládla tzv. kultúra všímavosti. Dobrou správou v tomto zmysle môže byť že väčšina zamestnancov zapojených do prieskumu (81%) by bola ochotná oznámiť

Ak by ste mali vedomosť o nekalých praktikách, oznámili by ste to?

Zdroj: Transparency International Slovensko, dotazníkový prieskum SŠHR, 6/2021, 16 re
spondentov

nekalú praktiku, ak by o nej mala vedomosť. Na druhej strane, si však iba štvrtina (25%) myslí, že oznamovanie nekalých praktík na pôde SŠHR nemá prekážky. Takmer tretina (31%) zapojených zamestnancov sa obáva postihu vo forme odplaty, takmer pätina (19%) nedostatočného utajenia totožnosti.

Možnosť anonymného podávania oznámení v etickej oblasti v organizácii donedávna absentoval. Kanál pre oznamovanie korupčnej a protispoločenskej činnosti, ktorým je e-mailová adresa podnety@reserves.sk neumožňuje anonymné oznamovanie. Od marca 2021 je zriadená schránka, do ktorej majú možnosť zamestnanci anonymne vkladať svoje podnety

a sťažnosti v oblasti etiky, o čom boli zamestnanci informovaní.

Najviac zamestnancov – až polovica (50%) sa zhodla, že najrizikovejšou zložkou SŠHR z hľadiska možného výskytu nekalých praktík je legislatívno-právny odbor. Ako druhý najrizikovejší je z pohľadu zamestnancov odbor majetku a vnútornej správy, ktorý označila takmer pätina (19%).

Príležitosti, slabé miesta a odporúčania

- Až polovica zamestnancov SŠHR, ktorí nie sú štátnymi zamestnancami, nebola v čase vypracovania tejto analýzy je pri svojom konaní viazaná etickým kódexom. Naše odporúčanie prioritne sa zaoberať touto medzerou a prijať v organizácii etický kódex záväzný aj pre zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme, sa stretlo s pozitívnou odozvou. Organizácia schválila nový etický kódex, ktorý prihliada aj na zamestnancov vo verejnom záujme. Na internetovej stránke Správy rezerv má byť zverejnený 1. októbra 2021.
- Zväziť priblíženie všeobecného Etického kódexu štátneho zamestnanca konkrétnym pomerom v organizácii a zabezpečiť jeho pravidelné prehodnocovanie v reakcii na konkrétnu prax
- Vypracovať etický program organizácie, ktorý by stanovil postupy a spôsoby komunikácie pre zabezpečenie dlhodobého rozvoja etiky

- Pokračovať vo vytváraní etickej infraštruktúry v organizácii, tak, aby sa z etiky stala živá agenda o ktorej sa opakovane diskutuje, je zabezpečené pravidelné vyhodnocovanie uplatňovania etického kódexu a jeho vylepšovanie
- Organizovať pre zamestnancov pravidelné tréningy v oblasti riešenia etických dilem a potenciálnych konfliktov záujmu, pokračovať v podpore možností pre odborné konzultácie, zaviesť register darov, verejne dostupné správy zo služobných ciest, či databázu záujmov jednotlivých vedúcich zamestnancov
- Zabezpečiť možnosť anonymného podávania oznámení v oblasti etiky aj zo strany verejnosti, zverejniť na webovom sídle organizácie záväzné predpisy týkajúce sa tejto oblasti (etickej kódex)
- Zvážiť význam etického vodcovstva, kedy čelní predstavitelia organizácie sú etickými lídrami, ktorý jasne deklarujú vôľu pre každodenné uplatňovanie etických princípov a verejne podporujú ich napĺňanie

Záver

Celkové hodnotenie				
A	B	C	D	E

Správa štátnych hmotných rezerv donedávna nevenovala téme etiky väčšiu pozornosť a obmedzovala sa na zákonné minimum, pričom prevládal formalizmus. V súčasnosti nemá vlastný etický kódex, všeobecným etickým kódexom štátneho zamestnanca je pokryté konanie iba časti jej pracovníkov, aj keď by sa tento stav mal čoskoro zmeniť. Etický kódex, a ďalšie súvisiace normy platné pre organizáciu a jej zamestnancov nie sú zverejnené na jej webstránke. Až v poslednom období začala venovať väčšiu pozornosť implementácii etického kódexu a tvorbe potrebnej etickej infraštruktúry a vyvíjať úsilie pre zabezpečovanie dodržiavania noriem v rámci svojho fungovania. V dôsledku toho nemá v tejto oblasti dosiaľ praktické výsledky - doteraz neviduje žiadne podania, nezaznamenala žiadne riešené etické dilemy, či sa nezaoberala žiadnym konkrétnym konfliktom záujmu, ku ktorému by na jej pôde došlo.

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
SLOVENSKO

Transparency International Slovensko

Bajkalská 25

827 18 Bratislava

tel.: 0905 613 779

www.transparency.sk

2021